

ARJANTİN HEDEF PAZAR ÜLKE ANALİZİ

İçindekiler

Tablolar.....	2
1. Arjantin ile İlgili Genel Bilgiler	4
2. Arjantin ile İlgili Makroekonomik Göstergeler	6
2.1. Arjantin'in GSYH, Kişi Başına Düşen Milli Gelir, GSYH Büyüme Oranı ve Nüfusu	6
2.2. Arjantin'in Dış Ticareti	6
2.2.1. Arjantin'in Dünya İle Dış Ticareti.....	7
2.2.2. Arjantin'in Türkiye İle Dış Ticareti	13
3. Arjantin ile Türkiye Arasındaki Ticaretin 2018 "TradeMap" Verileri ile RCA Analizi	24
3.1. Çalışmanın Metodolojisi	24
3.2. RCA Analizi İle Elde Edilen Bulgular	26
4. Arjantin'in Türkiye'ye Uyguladığı Tarife ve Tarife Dışı Engeller	39
4.1. Arjantin'in Türkiye'ye Uyguladığı Tarifeler (Gümrük Vergileri)	41
4.2. Arjantin'in Türkiye'ye Uyguladığı Tarife Dışı Engeller	43
Kaynakça.....	48

Tablolar

Tablo 1. Arjantin ile İlgili Faydalı Bilgiler.....	4
Tablo 2. Arjantin Büyükelçiliğinin Tatil Olduğu Günler.....	5
Tablo 3. Arjantin'in GSYH, Kişi Başına Düşen Milli Gelir, GSYH Büyüme Oranı ve Nüfusu.....	6
Tablo 4. Yıllara Göre Arjantin'in Dış Ticareti	7
Tablo 5. Arjantin'in İthalat Yaptığı Ülkeler (2018).....	8
Tablo 6. Arjantin'in 2009-2018 Döneminde En Çok İthalat Yaptığı İlk 10 Ülke	8
Tablo 7. Arjantin'in Dünyadan İthal Ettiği Ürünler (2018, 1.000 \$).....	9
Tablo 8. Arjantin'in Dünyadan En Çok İthalat Yaptığı İlk 10 Ürün (6'lı GTİP kod)	10
Tablo 9. Tablo 8'de Yer Alan 6'lı GTİP Kodlu Ürünlerin Açıklamaları.....	10
Tablo 10. Arjantin'in Dünyadan Yaptığı İthalatın TİM Sektör Sınıflamasına Göre Dağılımı (2018, milyon \$).....	11
Tablo 11. Geniş Ekonomik Grupların Sınıflamasına (BEC) Göre Arjantin'in Dış Ticareti (2018)	13
Tablo 12. Arjantin'in Yıllara Göre Türkiye'den Yaptığı İthalat.....	14
Tablo 13. Arjantin, Türkiye ve Dünya Ticaretine Genel Bakış.....	15
Tablo 14. Arjantin'in Türkiye'den İthal Ettiği Ürünler (2018)	16
Tablo 15. Arjantin'in 2009-2018 Döneminde Türkiye'den En Çok İthalatını Yaptığı İlk 10 Ürün (6'lı GTİP Kod)	17
Tablo 16. Tablo 15'de yer alan 6'lı GTİP kodlu ürünlerin açıklamaları	17
Tablo 17. Arjantin'in Türkiye'den İthal Ettiği Ürünlerin Sektörel Dağılımı (2018, 1.000 \$)	20
Tablo 18. Yıllara Göre Arjantin'e İhracat Yapan Firmaların Analizi.....	21
Tablo 19. 2003-2018 Döneminde Arjantin'e İhracat Yapan Firmaların Kaç Yıl İhracat Yaptıklarını Gösterir Liste.....	22
Tablo 20. Arjantin'in Türkiye'den İthal Etmediği Türkiye'nin Dünyaya İhraç Ettiği 3.320 Ürünün Sektörel Dağılımı (2018, milyon \$)	23
Tablo 21. Arjantin'in Dünyadan Yaptığı İthalatın ve Türkiye'den Yaptığı 875 Ürünün İthalatının Dünyadan Yaptığı İthalat İçindeki Payın Aralığına Göre Kırılımı (milyar \$).....	27
Tablo 22. Arjantin'in Dünyadan Ve Türkiye'den İthalatının RCA Analizine Göre Kırılımı (milyar \$).....	29
Tablo 23. Arjantin ile Türkiye Arasında Ticarete Konu Olabilecek RCA Değeri 1 ve Üzerinde Olan 1.385 Ürünün Analizi (milyar \$).....	31
Tablo 24. Türkiye'nin Rekabet Üstünlüğüne Sahip Olduğu Ancak Arjantin pazarında Hiç Yer Almadığı 882 Ürünün Sektörel Dağılımı ve Arjantin'in Dünyadan Yaptığı İthalat (milyon \$)	32
Tablo 25. Türkiye'nin Rekabet Üstünlüğüne Sahip Olduğu ve Arjantin'in Türkiye'den İthalatında Pazar Payı %0-1 Aralığında Olan 227 Ürünün Sektörel Dağılımı (milyon \$).....	34
Tablo 26. Türkiye'nin Rekabet Üstünlüğüne Sahip Olduğu ve Arjantin'in Türkiye'den İthalatında Pazar Payı %1-5 Aralığında Olan 148 Ürünün Sektörel Dağılımı (milyon \$).....	36
Tablo 27. Türkiye'nin Rekabet Üstünlüğüne Sahip Olduğu ve Arjantin'in Türkiye'den İthalatında Pazar Payı %5'den Büyük Olan 128 Ürünün Sektörel Dağılımı (milyon \$)	38
Tablo 28. İthalatta Uygulanan Gümrük Vergisi Oranlarına Göre 6'lı Gtip Kodlu Ürün Sayılarının Dağılımı.....	40
Tablo 29. Arjantin'in Dünyadan İthal Ettiği Ürünlere Uyguladığı NTM'nin Geçerli Olduğu 6'lı Gtip Kodlu Ürün Sayısı (2012 yılı)	41
Tablo 30. Arjantin'in Türkiye'ye Uyguladığı Tariflerin (Gümrük Vergileri) Sektörel Ortalaması	42
Tablo 31. Arjantin'in Türkiye'ye karşı uyguladığı NTM'lerin TİM sınıflamasına göre geçerli olduğu sektör sayısı	44
Tablo 32. Arjantin'in Türkiye'ye karşı TİM sınıflamasına göre sektörlere uyguladığı NTM sayıları.....	45
Tablo 33. Arjantin'in Türkiye'ye Uyguladığı 670 Tarife Dışı Engelin Adetsel Dağılımı.....	46
Tablo 34. Arjantin'in Türkiye'ye Uyguladığı 2 Adet Tarife Dışı Engel ve Kapsadığı Ürünler	46

Simge ve Kısaltmalar

Ş:	ABD doları
AB:	Avrupa Birliği
BM:	Birleşmiş Milletler
DTÖ:	Dünya Ticaret Örgütü (WTO)DY: Doğrudan Yabancı Yatırım
FTA:	Free Trade Agreement (Serbest Ticaret Anlaşması, STA)
GSYH:	Gayrisafi Yurt İçi Hasıla
GTİP:	Gümrük Tarife İstatistik Pozisyon
HS:	Harmonized System (Armonize Sistem/ GTİP)
IMF:	Uluslararası Para Fonu (International Monetary Fund)
ITC:	International Trade Centre (Uluslararası Ticaret Merkezi)
KBDMG:	Kişi Başına Düşen Milli Gelir
NTM:	Tarife Dışı Engel (Non-Tariff Measure)
SPS:	Sihhi ve bitki sağlığı önlemleri (Sanitary and phytosanitary measures)
TİM:	Türkiye İhracatçılar Meclisi
T.C.:	Türkiye Cumhuriyeti
TBTs:	Ticarette teknik engeller (Technical barriers to trade)
TOBB:	Türkiye Odalar ve Borsalar Birliği
TR:	Türkiye
UNCTAD:	United Nations Conference on Trade and Development (Birleşmiş Milletler Ticaret ve Kalkınma Konferansı)
UNSD:	Birleşmiş Milletler İstatistik Bölümü ve gibi uluslararası
WITS:	Dünya Entegre Ticaret Çözümü

1. Arjantin ile İlgili Genel Bilgiler

Tablo 1'de ihracatçılarımız için Arjantin ile ilgili faydalı olabileceği düşünülen bazı bilgiler görülmektedir.

Tablo 1. Arjantin ile İlgili Faydalı Bilgiler

Ülke Adı	Arjantin Cumhuriyeti
Yönetim Biçimi	Federal Cumhuriyet (Başkanlık)
Başkent	Buenos Aires
Resmi Dili	Ülkenin resmi dili İspanyolca olmakla birlikte İtalyanca, İngilizce, Almanca, Fransızca, yerel diller (Mapudungun, Quechua) kullanılmaktadır.
Devlet Başkanı	Alberto Fernandez
Başbakan	Alberto Fernandez
Eyaletler	23 eyalet ve 1 özerk bölge: Buenos Aires, Catamarca, Chaco, Chubut, Ciudad Autonoma de Buenos Aires (özerk bölge), Cordoba, Corrientes, Entre Rios, Formosa, Jujuy, La Pampa, La Rioja, Mendoza, Misiones, Neuquen, Rio Negro, Salta, San Juan, San Luis, Santa Cruz, Santa Fe, Santiago del Estero, Tierra del Fuego - Antartida e Islas del Atlantico Sur (Tierra del Fuego - Antarctica and the South Atlantic Islands), Tucuman
Başlıca Önemli Şehirler	Buenos Aires, Cordoba, Catamarca, Chaco, Chubut, Corrientes, San Luis, Santa Cruz, Santa Fe.
Plaka Kodu	RA (ISO: AR/ARG)
Telefon Kodu	(+) 54
Türkiye'nin Arjantin Büyükelçisi	Şefik Vural Altay/+ +54 11 4788-3239 / embajada.buenosaires@mfa.gov.tr
Buenos Aires Ticaret Müşavirliği	Biray Kuş; Bayram Kaçar /+ 54 11 5032 4133-34 buenosaires@ticaret.gov.tr Kaynak: https://www.cancilleria.gob.ar/representaciones-extranjeras/embajada/41
Arjantin'in Türkiye Büyükelçisi	Jorge Alejandro Mastropietro /+ 90 312 446 20 61/ eturq@mrecic.gov.ar

Kaynak: (Arjantin Dışişleri Bakanlığı, 2019) ve (T.C. Ticaret Bakanlığı, 2019)

Yurtdışında 126 ülkede 316 şehirde 319 havalimanına uçuş düzenleyen THY, Arjantin'de Buenos Aires havalimanına direkt uçuş gerçekleştirmektedir.

Tablo 2'de Arjantin'in Ankara Büyükelçiliğinin tatil olduğu günler görülmektedir. Tablodaki tarihler içinde Türkiye'deki resmi tatillerin dışındaki tarihlerde de Arjantin'de resmi tatil olduğunu göz önünde bulundurmada fayda vardır.

Tablo 2. Arjantin Büyükelçiliğinin Tatil Olduğu Günler

Tarih	İsim
1.01.2019	Yeni yıl (miladi)
4-5 Mart, 2019	Büyük Perhiz Arefesi
2.04.2019	Falkland Savaşı Gazileri Günü
18.04.2019	Paskalya öncesi Perşembe ('Kutsal Perşembe')
19.04.2019	İyi Cumalar ('Viernes Santo')
23.04.2019	Ulusal Egemenlik ve Çocuk Bayramı
1.05.2019	İşçi Bayramı
25.05.2019	Milli Bayram/ Devrim Günü (1810 Devrimi Yıldönümü)
5.06.2019	Ramazan Bayramı 1. Gün
6.06.2019	Ramazan Bayramı 2. Gün
7.06.2019	Ramazan Bayramı 2. Gün
17.06.2019	General Martín Manuel de Güemes Anma Günü
20.06.2019	General Belgrano Anma Günü (Arjantin bayrağının ortaya çıkış günü, "Bayrak Günü" olarak da bilinir)
9.07.2019	Bağımsızlık Günü (İspanya'dan ayrılma günü)
12.08.2019	Kurban Bayramı 2. Gün
13.08.2019	Kurban Bayramı 3. Gün
14.08.2019	Kurban Bayramı 4. Gün
19.08.2019	San Martín Memorial Day
12.10.2019	Columbus Günü (resmi adı ile "Kültürel Çeşitliliğe Saygı Günü")
29.10.2019	Türkiye Cumhuriyet Bayramı
20.11.2019	Ulusal egemenlik Günü
8.12.2019	"Immaculate Conception" Günü
25.12.2019	Noel

Kaynak: (Buenos Aires Eyaleti, 2019)

2. Arjantin ile İlgili Makroekonomik Göstergeler

2.1. Arjantin'in GSYH, Kişi Başına Düşen Milli Gelir, GSYH Büyüme Oranı ve Nüfusu

Tablo 3'de Arjantin'in GSYH, Kişi Başına Düşen Milli Gelir, GSYH Büyüme Oranı ve nüfus gibi makroekonomik göstergelerinde 2018 yılı verileri ile 2009-2024 yılları arasındaki IMF projeksiyonları görülmektedir.

Arjantin 2018 yılında 519,5 milyar dolar GSYH'ye sahip iken 2024 yılında milli gelirin 579,6 milyar dolara yükselmesi beklenmektedir. Arjantin 2018 yılında 279 milyar dolarlık ithalat yaparken 2024 yılında ise ithalatın 353 milyar dolara yükselmesi beklenmektedir. Arjantin 2018 yılında 61,6 milyar dolarlık ihracat yaparken 2024 yılında ise ihracatın 87,8 milyar dolara yükselmesi beklenmektedir. İthalat incelendiğinde ise 2018 yılında 65,4 milyar dolarlık ithalat gerçekleşirken 2024 yılında ise ülke para birimindeki değer kaybına bağlı olarak ithalatın 62,3 milyar dolara düşmesi beklenmektedir.

Arjantin'in kişi başına düşen milli geliri 2018 yılında 11.658 dolar iken 2024 yılında ise KBDMG'nin 12.177 dolara yükselmesi beklenmektedir. Ülke ekonomisindeki inişli çıkışlı seyir ülkedeki KBDMG'ye de yansımaktadır.

Arjantin küresel yatırımlardan 2009 yılında 4 milyar dolarlık Doğrudan Yabancı Yatırım (DYY) çekerken 2018 yılında ise 12,2 milyar dolarlık yatırım çekmiştir. Arjantin'e gelen yatırımlar 2009 yılında toplam küresel yatırımların %0,3'ü iken 2018 yılında bu pay %0,9 olarak gerçekleşmiştir.

Tablo 3. Arjantin'in GSYH, Kişi Başına Düşen Milli Gelir, GSYH Büyüme Oranı ve Nüfusu

	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024
GSYH (milyar \$)	519,5	445,5	443,2	481,8	518,7	557,2	579,6
GSYH Büyüme Oranı	-2,5%	-3,1%	-1,3%	1,4%	2,3%	3,1%	3,2%
Kişi Başına Düşen GSYH (\$)	11.658,2	9.887,8	9.730,9	10.462,5	11.138,8	11.835,2	12.177,2
Mal İthalatı (milyar \$)	65,44	61,31	51,91	48,14	52,92	57,32	62,30
Mal İthalatında Büyüme Oranı	-6,3%	-15,3%	-7,3%	9,9%	8,3%	8,7%	10,5%
Mal İhracatı (milyar \$)	61,56	61,06	67,31	71,51	75,67	84,88	87,80
Mal İhracatında Büyüme Oranı	-0,81%	10,24%	6,24%	5,82%	12,17%	3,44%	3,19%
Nüfus (1.000)	44.560	45.052	45.551	46.054	46.564	47.078	47.599

Kaynak: (Uluslararası para Fonu (IMF), 2019)

2.2. Arjantin'in Dış Ticareti

Tablo 4'de 2001-2018 yılları arasında Arjantin'in dış ticareti (ihracat-ithalat), dış ticaret dengesi ve ticari dışa açıklık endeks değerleri¹ görülmektedir. Arjantin 2009 yılında 55,7 milyar dolarlık ihracat gerçekleştirirken 38,8 milyar dolarlık ithalat gerçekleştirmiştir. Dış ticaret 2009 yılında 16,9 milyar dolarlık fazla vermiştir. Arjantin 2018 yılında 61,6 milyar dolarlık ihracat gerçekleştirirken 65,4 milyar dolarlık ithalat gerçekleştirmiştir. Dış ticaret 2018 yılında ise 3,9 milyar dolarlık açık vermiştir. Dış ticaret ülke ekonomisindeki gelişmelere bağlı olarak inişli çıkışlı bir seyir izlese de ihracat son yılda

¹ Dış ticaret dengesinin pozitif olması ihracatın ithalattan fazla olduğunu bir başka ifade ile dış ticaretin fazla verdiğini ifade ederken pozitif olması ihracatın ithalattan az olduğunu bir başka ifade ile dış ticaretin açık verdiğini ifade etmektedir. Ticari dışa açıklık endeksi ülkenin ithalat ve ihracattan oluşan toplam dış ticaretinin milli gelirine oranı ile hesaplanır. Endeks değeri ne kadar büyükse ülke ticari olarak daha çok dışa açıktır anlamına gelmektedir.

artmış ithalat ise azalmıştır. Ülke 2015 yılında dış ticaret açığı vermeye başlamış, 2016 yılında dış ticaret fazlası veren ülke 2017 yılında yine dış ticaret açığı vermiştir. Dış ticaret açığı 2018 yılında 2017 yılına göre azalış göstermiştir. En fazla ihracat ve ithalat 2011 yılında gerçekleşmiştir. Dış ticaret fazlası ise en fazla 16,9 milyar dolar ile 2009 yılında gerçekleşmiştir. Ticari dışa açıklık (bağımlılık) endeksi incelendiğinde ise ekonomideki gelişmelere bağlı bu endeks değerinde de inişli çıkışlı bir seyir izlendiği görülmektedir. Endeks değeri 2009 yılında %28,2 iken 2018 yılında oran %24,4'e gerilemiştir.

Tablo 4. Yıllara Göre Arjantin'in Dış Ticareti

Yıl	İhracat (milyar \$)	İthalat (milyar \$)	Dış Ticaret Dengesi (milyar \$)	Toplam Dış Ticaret (milyar \$)	Milli Gelir (milyar \$)	Toplam Dış Ticaretin Milli Gelire Oranı (Ticari Dışa Açıklık Endeksi)
2009	55,67	38,79	16,89	94,46	334,63	28,2%
2010	68,17	56,79	11,38	124,97	424,73	29,4%
2011	82,98	73,96	9,02	156,94	527,64	29,7%
2012	79,98	67,97	12,01	147,96	579,67	25,5%
2013	75,96	74,44	1,52	150,40	611,47	24,6%
2014	68,40	65,74	2,67	134,14	563,61	23,8%
2015	56,78	60,20	-3,42	116,99	642,46	18,2%
2016	57,88	55,91	1,97	113,79	556,77	20,4%
2017	58,38	66,90	-8,52	125,28	642,93	19,5%
2018	61,56	65,44	-3,88	127,00	519,49	24,4%

Kaynak: (International Trade Centre (ITC), Trademap, 2019) ve (Uluslararası para Fonu (IMF), 2019)

Arjantin'in 2018 yılında ithalat yaptığı ülkelerin ortalama uzaklıkları incelendiğinde Arjantin'in ortalama 6.661 km uzaklıktaki ülkelere ithalat yaptığı görülmektedir. Arjantin'in km başına yaptığı 51,5 milyon dolarlık ithalat ile km başına ithalatta en çok ithalat yapan 28. ülke olduğu tespit edilmiştir. Dünyada en çok ithalat yapan ABD'nin 2,6 trilyon dolarlık ithalatını ortalama 7.788 km'den yaptığı ve km başına 335,4 milyon dolarlık ithalat ile km başına ithalatta en çok ithalat yapan 3. ülke olduğu görülmektedir. Dünyada en çok ithalat yapan ikinci ülke olan Çin'in 2,1 trilyon dolarlık ithalatını ortalama 6.326 km'den yaptığı ve km başına 337,5 milyon dolarlık ithalat ile km başına ithalatta en çok ithalat yapan 2. ülke olduğu görülmektedir. Dünyada en çok ithalat yapan üçüncü ülke olan Almanya'nın ise 1,3 trilyon dolarlık ithalatını ortalama 3.230 km'den yaptığı ve km başına 398,6 milyon dolarlık ithalat ile km başına ithalatta en çok ithalat yapan ülke olduğu görülmektedir.

2.2.1. Arjantin'in Dünya İle Dış Ticareti

Tablo 5'de 2018 yılında Arjantin'in ithalatının ülkelere göre dağılımı görülmektedir. Arjantin Brezilya'dan 2018 yılında 15,6 milyar dolarlık ithalat yaparken bu ülkenin toplam ithalat içindeki payı %23,8 olmuştur. Brezilya'yı 2018 yılında 12,1 milyar dolarlık ithalat yapılan Çin izlerken bu ülkenin toplam ithalat içindeki payı ise %18,4 olmuştur. Bu iki ülkeyi 2018 yılında 8 milyar dolarlık ithalat yapılan ABD takip ederken bu ülkenin toplam ithalat içindeki payı ise %11,8 olarak gerçekleşmiştir. Arjantin 2018 yılında Türkiye'den 274 milyon dolarlık ithalat yaparken Türkiye Arjantin'in en çok ithalat yaptığı 35. ülke olmuştur. Türkiye'nin Arjantin'in toplam ithalatı içindeki payı ise %0,4 olmuştur. Arjantin ithalatının yaklaşık %54'ünü Brezilya, Çin ve ABD'den yaparken ilk beş ülkeden yapılan ithalat ise toplam ithalatın %62,4'ünü oluşturmaktadır. İlk 10 ülkenin Arjantin'in ithalatının %74,1'ini oluşturduğu

görülmektedir. Bu da Arjantin'in ithalatında yüksek bir yoğunlaşma olduğunu ve ithalatın belli başlı ülkelerden yapıldığını göstermektedir.

Tablo 5. Arjantin'in İthalat Yaptığı Ülkeler (2018)

Sıra	Ülke	İthalat (1.000 \$)	%
1	Brezilya	15.573.235	23,8%
2	Çin	12.072.490	18,4%
3	ABD	7.696.585	11,8%
4	Almanya	3.349.800	5,1%
5	Paraguay	2.175.396	3,3%
6	Meksika	1.877.040	2,9%
7	İtalya	1.558.627	2,4%
8	Bolivya	1.441.532	2,2%
9	İspanya	1.430.719	2,2%
10	Tayland	1.328.345	2,0%
35	Türkiye	273.803	0,4%
	Diğer Ülkeler	17.991.739	25,9%
	Toplam İthalat	65.440.966	100,0%

Kaynak: (International Trade Centre (ITC), Trademap, 2019)

Tablo 6'da son 10 yılda Arjantin'in en fazla ithalat yaptığı ilk 10 ülke görülmektedir. 2009- 2018 dönemi boyunca Brezilya Arjantin'in en fazla ithalat yaptığı ülke olurken 10 yılın 9'unda Brezilya'yı Çin izlemiştir. 2009 yılında ise Arjantin'in en çok ithalat yaptığı 2.ülke ABD olmuştur. Arjantin'in en çok ithalat yaptığı ilk 10 ülke sıralamasında 16 farklı ülke yer alırken Arjantin'in en çok ithalat yaptığı ilk 10 ülke sıralamasında ABD, Almanya, Brezilya, Çin, İtalya ve Meksika'nın 10 yıl boyunca sürekli sıralamaya girdiği görülmektedir. Bu ülkeler dışında Fransa 9 yıl, İspanya ve Japonya 7 yıl, Bolivya 5 yıl, Trinidad ve Tobago 4 yıl. Tayland 3 yıl, Paraguay ve G. Kore 2 yıl, Rusya ise 1 yıl Arjantin'in en çok ithalat yaptığı ilk 10 ülke sıralamasında yer almıştır.

Tablo 6. Arjantin'in 2009-2018 Döneminde En Çok İthalat Yaptığı İlk 10 Ülke

Sıra	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018
1	Brezilya	Brezilya	Brezilya	Brezilya	Brezilya	Brezilya	Brezilya	Brezilya	Brezilya	Brezilya
2	ABD	Çin	Çin	Çin	Çin	Çin	Çin	Çin	Çin	Çin
3	Çin	ABD	ABD	ABD	ABD	ABD	ABD	ABD	ABD	ABD
4	Almanya	Almanya	Almanya	Almanya	Almanya	Almanya	Almanya	Almanya	Almanya	Almanya
5	Meksika	Meksika	Meksika	Meksika	Bolivya	Bolivya	Meksika	Meksika	Meksika	Paraguay
6	Japonya	Fransa	Fransa	Trinidad ve Tobago	Meksika	Trinidad ve Tobago	Bolivya	Fransa	İtalya	Meksika
7	İtalya	İtalya	İtalya	Fransa	Trinidad ve Tobago	Meksika	Fransa	İtalya	İspanya	İtalya
8	Fransa	Japonya	Japonya	Japonya	Fransa	İtalya	İtalya	Tayland	Fransa	Bolivya
9	İspanya	İspanya	İspanya	İtalya	Rusya	Fransa	Japonya	Japonya	Tayland	İspanya
10	Paraguay	G. Kore	Trinidad ve Tobago	İspanya	İtalya	Japonya	G. Kore	İspanya	Bolivya	Tayland

Kaynak: (International Trade Centre (ITC), Trademap, 2019)

Tablo 7'de 2018 yılında Arjantin'in dünyadan en fazla ithalat yaptığı ilk 10 6'lı GTİP kodlu ürün ve bu ürünlerin Arjantin'in ithalatındaki payları görülmektedir. Arjantin'in 2018 yılında ilk 10 üründe yaptığı ithalat yaklaşık 15,3 milyar dolar olurken ilk üç ürün toplam ithalatın %11,8'ini ilk 5 ürün toplam ithalatın %16,6'sını ilk 10 ürünün ithalatı ise toplam ithalatın %23,4'ünü oluşturmaktadır. Bu da Arjantin'in ithalatında nispeten yoğunlaşma olduğunu göstermektedir.

Arjantin 2018 yılında en çok ithalatı 3 milyar dolar ile 870323 "Motorlu taşıt; kıvılcım ateşlemeli (1500cm³<silindir=<3000 cm³)" GTİP kodlu üründe yaparken bu ürünün toplam ithalat içindeki payı %4,6 olmuştur. Bu ürünü 2,5 milyar dolarlık ithalat ve %3,8'lik pay ile 120190 "Soya fasulyesi (kırılmış olsun olmasın); tohumluk olmayan" GTİP kodlu ürün ile 2,2 milyar dolarlık ithalat ve %3,4'lük pay ile 271019 "Diğer yağlar ve müstahzarlar" GTİP kodlu ürünlerin izlediği görülmektedir.

Tablo 7. Arjantin'in Dünyadan İthal Ettiği Ürünler (2018, 1.000 \$)

Sıra	Ürün Açıklaması	İthalat (1.000 \$)	%
1	Motorlu taşıt; kıvılcım ateşlemeli (1500cm ³ <silindir=<3000 cm ³)	3.022.299	4,6%
2	Soya fasulyesi (kırılmış olsun olmasın); tohumluk olmayan	2.503.812	3,8%
3	Diğer yağlar ve müstahzarlar	2.221.969	3,4%
4	Motorlu taşıt; kıvılcım ateşlemeli (1000cm ³ <silindir=<1500 cm ³)	1.693.331	2,6%
5	Doğal gaz (gaz halinde)	1.408.736	2,2%
6	Telefon cihazları, ses, görüntü veya diğer bilgileri almaya...	1.108.293	1,7%
7	Doğal gaz (sıvılaştırılmış)	1.037.060	1,6%
8	Tedavide/korunmada kullanılmak üzere hazırlanan diğer ilaçlar	967.120	1,5%
9	Ses, görüntü/diğer bilgileri almaya, çevirmeye, vermeye/yeniden oluşturmak için makina	709.209	1,1%
10	Elektrik motor, jeneratör, elektrojen grupları aksam, parçaları	657.176	1,0%
	İlk on ürünün toplamı	15.329.005	23,5%
	Toplam ithalat	65.440.966	100,0%

Kaynak: (International Trade Centre (ITC), Trademap, 2019)

Tablo 8'de son 10 yılda Arjantin'in en fazla ithalat yaptığı ilk 10 ürün görülmektedir. 2009- 2018 dönemi boyunca 7 yıl '870323 ve 3 yıl '271019 GTİP kodlu ürünlerin Arjantin'in en fazla ithalat yaptığı ürün olduğu görülmektedir.

Arjantin'in en çok ithal ettiği 10 ürün listesine 3 farklı ürün her yıl girmeyi başarmıştır bu ürünlerin GTİP kodları şu şekildedir: '271019, '870322 ve '870323. Bu ürünler dışında listeye, 851770 GTİP Kodlu ürün 9 yıl, '880240, '271111 ve '300490 GTİP kodlu ürünler 8 yıl, '271111 GTİP Kodlu ürün 7 yıl, '870840 GTİP Kodlu ürün 6 yıl, '870829 GTİP Kodlu ürün 5 yıl, '260112, '271600, '300210, '850300 ve '851712 GTİP Kodlu ürünler 2 kez girmişlerdir.

Tablo 8. Arjantin'in Dünyadan En Çok İthalat Yaptığı İlk 10 Ürün (6'lı GTİP kod)

Sıra	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018
1	'870323	'870323	'271019	'271019	'870323	'271019	'870323	'870323	'870323	'870323
2	'271019	'271019	'870323	'870323	'271019	'271111	'271111	'271019	'870322	'120190
3	'851712	'880240	'271111	'271111	'271111	'870323	'271019	'870322	'271019	'271019
4	'880240	'870829	'870322	'851770	'271121	'271121	'851770	'851770	'851770	'870322
5	'870829	'271600	'851770	'271121	'851770	'851770	'271121	'880240	'271121	'271121
6	'300490	'851712	'870829	'870322	'870322	'880240	'300490	'271111	'850300	'851770
7	'293100	'870322	'260112	'870829	'870829	'870322	'870322	'271121	'271111	'271111
8	'870322	'870840	'271600	'870840	'870840	'300490	'300210	'300490	'300490	'300490
9	'870840	'260112	'870840	'300490	'852990	'870840	'880240	'851762	'870421	'851762
10	'851762	'851770	'880240	'880240	'300490	'999999	'851762	'300210	'880240	'850300

Kaynak: (International Trade Centre (ITC), Trademap, 2019)

Tablo 9'da Tablo 8'de yer alan Arjantin'in dünyadan en çok ithalat yaptığı 6'lı GTİP koda sahip ilk on ürünün açıklamaları görülmektedir.

Tablo 9. Tablo 8'de Yer Alan 6'lı GTİP Kodlu Ürünlerin Açıklamaları

6'lı GTİP Kodlu Ürün	Ürün Açıklaması
'120190	Soya fasulyesi (kırılmış olsun olmasın); tohumluk olmayan
'260112	Demir cevherleri ve konsantreleri (ağlomere edilmiş)
'271019	Diğer yağlar ve müstahzarlar
'271111	Doğal gaz (sıvılaştırılmış)
'271121	Doğal gaz (gaz halinde)
'271600	Elektrik enerjisi
'300490	Tedavide/korunmada kullanılmak üzere hazırlanan diğer ilaçlar
'850300	Elektrik motor, jeneratör, elektrojen grupları aksam, parçaları
'851712	Hüresel ağlar için veya diğer kablosuz ağlar için telefonlar
'851762	Ses, görüntü/diğer bilgileri almaya, çevirmeye, vermeye/yeniden oluşturmak için makina
'851770	Telefon cihazları, ses, görüntü veya diğer bilgileri almaya veya vermeye mahsus diğer cihazlar için aksam ve parçalar
'852990	Hava taşıtı, radar, telsiz-uzaktan kumanda cihazı aksam, parçaları
'870322	Motorlu taşıt; kıvılcım ateşlemeli (1000cm ³ <silindir=<1500 cm ³)
'870323	Motorlu taşıt; kıvılcım ateşlemeli (1500cm ³ <silindir=<3000 cm ³)
'870421	Dizel/yarı dizel motorlu taşıtlar (taşıma kapasitesi<5ton)
'870829	Kara taşıtlarının diğer aksam-parçaları
'870840	Kara taşıtları için vites kutuları ve aksam, parçaları
'880240	Uçak ve diğer hava taşıtları (boş ağırlık >15000 kg)

Kaynak: (Türkiye İstatistik Kurumu (TÜİK), 2019)

Tablo 10'da Arjantin'in 2018 yılında dünyadan ithal ettiği 6'lı GTİP kodlu ürünlerin TİM tanımlamasına göre sektörel kırılımı görülmektedir. Dünyadan 2018 yılında 65,4 milyar dolarlık ürün ithal eden Arjantin en çok ithalatı 17,9 milyar dolar ile "Kimyevi Maddeler ve Mamülleri" sektöründe yaparken

ikinci en büyük ithalatı ise 13 milyar dolar ile “Otomotiv Endüstrisi” sektöründe yapmıştır. Bu iki sektörü 2018 yılındaki 10,2 milyar dolarlık ithalat ile “Elektrik Elektronik” sektörü izlemiştir. Arjantin 2018 yılında en az ithalatı ise yaklaşık 6,2 milyon dolarlık ithalat ile “Zeytin ve Zeytinyağı” sektöründe gerçekleştirmiştir. “Kimyevi Maddeler ve Mamülleri” sektörünün ithalattan aldığı pay %27,4 olurken “Otomotiv Endüstrisi” sektörünün payı %19,9, “Elektrik Elektronik” sektörünün payı ise %15,6 olarak gerçekleşmiştir. En çok ithalat gerçekleştiren ilk 3 sektör toplam ithalatın yaklaşık %62,9’unu ilk 5 sektör ise toplam ithalatın %76,2’sini yapmaktadır. Daha önceki bölümlerde de görülen ithalatın ülke ve 6’lı GTİP kodlu ürünlerdeki yoğunlaşma sektörlerde de görülmektedir.

Tablo 10. Arjantin’in Dünyadan Yaptığı İthalatın TİM Sektör Sınıflamasına Göre Dağılımı (2018, milyon \$)

TİM Sektör Sınıfı	Sektörde Yer Alan 6'lı GTİP Kodu Sayısı	Arjantin'in Dünyadan İthalatı	Arjantin'in Türkiye'den İthalatı	Arjantin'in Türkiye'den İthalatının Payı (%)	Türkiye'nin Dünyaya İhracatı	Dünya İhracatı (1.000 \$)	Ortalama İthalat Vergisi Oranı (%)	İthalat Vergisi Tutarı
Kimyevi Maddeler ve Mamulleri	877	18.182,1	42,5	0,2%	17.076,4	4.948.454,5	7,1%	3,0
Otomotiv Endüstrisi	150	13.777,0	61,3	0,4%	31.589,4	2.016.903,4	17,2%	10,6
Elektrik Elektronik	381	9.898,2	22,7	0,2%	11.380,1	3.869.713,5	21,1%	4,8
Makine ve Aksamları	414	5.308,1	54,3	1,0%	7.567,5	1.009.959,1	13,1%	7,1
Hububat, Bakliyat, Yağlı Tohumlar ve Mamulleri	184	3.385,9	3,9	0,1%	6.432,0	576.024,6	16,8%	0,7
İklimlendirme Sanayii	95	1.931,7	7,5	0,4%	4.323,8	421.835,8	13,8%	1,0
Demir ve Demir Dışı Metaller	257	1.755,1	8,2	0,5%	8.123,4	648.816,7	16,6%	1,4
Çelik	219	1.600,7	16,4	1,0%	15.088,3	589.414,6	12,7%	2,1
Mobilya, Kağıt ve Orman Ürünleri	271	1.557,9	2,7	0,2%	5.143,8	546.770,7	10,7%	0,3
Madencilik Ürünleri	92	1.300,2	7,1	0,5%	4.030,5	367.839,3	5,7%	0,4
Tekstil ve Hammaddeleri	424	924,1	13,5	1,5%	7.722,1	231.769,5	19,2%	2,6
Deri ve Deri Mamulleri	69	772,0	0,4	0,1%	1.520,4	249.256,9	21,8%	0,1
Çimento Cam Seramik ve Toprak Ürünleri	129	742,5	13,2	1,8%	2.981,5	224.929,6	11,7%	1,5
Savunma ve Havacılık Sanayii	50	736,9	0,3	0,0%	1.807,5	477.875,5	19,7%	0,1
Hazırgiyim ve Konfeksiyon	262	705,7	10,4	1,5%	17.343,1	505.849,5	34,9%	3,6

TİM Sektör Sınıfı	Sektörde Yer Alan 6'lı GTİP Kodu Sayısı	Arjantin'in Dünyadan İthalatı	Arjantin'in Türkiye'den İthalatı	Arjantin'in Türkiye'den İthalatının Payı (%)	Türkiye'nin Dünyaya İhracatı	Dünya İhracatı (1.000 \$)	Ortalama İthalat Vergisi Oranı (%)	İthalat Vergisi Tutarı
Su Ürünleri ve Hayvansal Mamuller	113	369,0	0,0	0,0%	1.689,5	298.523,6	-	0,0
Yaş Meyve ve Sebze	38	302,3	0,0	0,0%	1.793,1	122.593,0	-	0,0
Meyve Sebze Mamulleri	80	270,9	0,8	0,3%	1.516,7	175.936,4	13,6%	0,1
Gemi ve Yat	20	156,3	0,0	0,0%	756,1	66.239,7	-	0,0
Mücevher	25	107,1	0,0	0,0%	4.482,8	217.369,5	12,0%	0,0
Tütün	8	46,3	6,7	14,4%	1.009,6	47.494,5	17,4%	1,2
Kuru Meyve ve Mamulleri	16	30,4	0,6	2,0%	1.204,9	23.938,4	9,8%	0,1
Halı	20	25,8	0,1	0,5%	2.263,7	14.855,4	35,0%	0,0
Fındık ve Mamulleri	4	16,9	1,1	6,3%	1.827,7	9.075,0	6,5%	0,1
Süs Bitkileri ve Mam.	11	8,7	0,0	0,0%	98,7	19.063,5	-	0,0
Zeytin ve Zeytinyağı	3	6,2	0,0	0,0%	354,9	10.729,1	-	0,0
Diğer Sanayi Ürünleri	38	418,4	0,1	0,0%	126,9	121.540,8	34,1%	0,0
TİM sektör sınıflaması dışı	159	1.104,5	0,0	0,0%	2.569,2	636.595,0	-	0,0
Sektörlerin toplamı	4.409	65.441,0	273,8	0,4%	161.823,3	18.449.367,1	14,9%	40,7

Kaynak: (International Trade Centre (ITC), Trademap, 2019) ve TİM

Tablo 11'de Comtrade verilerine göre Arjantin'in 2018 yılında dünyadan ithal ettiği ve dünyaya ihraç ettiği ürünlerin Geniş Ekonomik Grupların Sınıflamasına (BEC) Göre kırılımı görülmektedir. Arjantin 2018 yılında en çok "endüstriyel malzemeler (başka yerde sınıflandırılmamış)" ürün grubunu ithal ve ihraç etmiştir. Arjantin ikinci olarak en çok "Sermaye malları (nakliye araçları hariç) ve bunların parça ve aksesuarları" ürün grubundan ithalat gerçekleştirmiştir. Arjantin, üçüncü olarak "Nakliye ekipmanları ve bunların parça ve aksesuarları" ürün grubunda ithalat yapmıştır. "Endüstriyel malzemeler (başka yerde sınıflandırılmamış)", "Sermaye malları (nakliye araçları hariç) ve bunların parça ve aksesuarları", "Nakliye ekipmanları ve bunların parça ve aksesuarları", "Tüketim malları (başka yerde sınıflandırılmamış)" ile "Yiyecek ve içecekler" Türk ihracatçıları için Arjantin'i cazip bir pazar haline getirmektedir.

Tablo 11. Geniş Ekonomik Grupların Sınıflamasına (BEC) Göre Arjantin'in Dış Ticareti (2018)

Ürün Kodu	Ürün	İhracat (milyar \$)	İhracat içindeki Pay (%)	İthalat (milyar \$)	İthalat içindeki Pay (%)
1	Yiyecek ve içecekler	19,06	30,96%	4,34	6,63%
2	Endüstriyel malzemeler (başka yerde sınıflandırılmamış)	22,19	36,05%	17,93	27,40%
3	Yakıtlar ve yağlayıcılar	2,50	4,07%	6,19	9,45%
4	Sermaye malları (nakliye araçları hariç) ve bunların parça ve aksesuarları	0,72	1,17%	16,22	24,78%
5	Nakliye ekipmanları ve bunların parça ve aksesuarları	5,30	8,60%	14,10	21,55%
6	Tüketim malları (başka yerde sınıflandırılmamış)	1,44	2,34%	6,01	9,18%
7	Eşya (başka yerde sınıflandırılmamış)	13,78	22,39%	3,49	5,33%
	Toplam	61,56	100,00%	65,44	100,00%

Kaynak: (UN Comtrade Database, 2019)

2.2.2. Arjantin'in Türkiye İle Dış Ticareti

Bir önceki bölümde Arjantin'in dünyadan ithalatı incelenmişti. Bu bölümde ise Arjantin'in Türkiye'den yaptığı ithalat başka olmak üzere Arjantin'in Türkiye ile dış ticareti incelenecektir.

Tablo 12'de Arjantin'in 2009-2018 yılları arasında Türkiye'den yaptığı ithalat ve bu ithalatın dünyadan yaptığı toplam ithalat içindeki payı görülmektedir. Arjantin Türkiye'den 2009 yılında 93,8 milyon dolarlık ithalat gerçekleştirirken bu ithalatın dünyadan yaptığı toplam ithalat içindeki payı ise %0,24 olmuştur. Arjantin Türkiye'den 2018 yılında ise 273,8 milyon dolarlık ithalat gerçekleştirirken bu ithalatın dünyadan yaptığı toplam ithalat içindeki payı ise %0,42 olmuştur. Arjantin Türkiye'den yaptığı ithalat 2018 yılında 2009 yılına göre yaklaşık üç kat artış gösterirken Türkiye'den yapılan ithalatın dünyadan yaptığı toplam ithalat içindeki payı da %70'den fazla artış göstermiştir. Arjantin Türkiye'den en fazla ithalatı 2013 yılında 381,2 milyon dolar olarak gerçekleştirirken Türkiye'den yapılan ithalatın dünyadan yaptığı toplam ithalat içindeki payı ise en fazla yine 2013 yılında %0,51 olarak gerçekleşmiştir.

Tablo 12. Arjantin'in Yıllara Göre Türkiye'den Yaptığı İthalat

Yıl	Dünyadan İthalat (x1000 \$)	Türkiye'den İthalat (x1000 \$)	Türkiye'den Yapılan İthalatın Payı
2009	93.824	38.786.162	0,24%
2010	176.564	56.792.378	0,31%
2011	249.541	73.960.656	0,34%
2012	298.966	67.973.972	0,44%
2013	381.196	74.441.745	0,51%
2014	245.171	65.735.988	0,37%
2015	187.501	60.202.843	0,31%
2016	173.312	55.910.810	0,31%
2017	211.918	66.899.300	0,32%
2018	273.803	65.440.966	0,42%

Kaynak: (International Trade Centre (ITC), Trademap, 2019)

Tablo 13'de görüleceği üzere dünyada 2018 yılında 5.854 farklı 6'lı GTİP kodlu ürünün ithalatı gerçekleşirken bu ürünlerin ithalat tutarı yaklaşık 19,7 trilyon dolar olmuştur. İhracat kısmı incelendiğinde ise dünyada 2018 yılında 5.660 farklı 6'lı GTİP kodlu ürünün ihracatı gerçekleşirken bu ürünlerin ihracat tutarı yaklaşık 19,3 trilyon dolar olmuştur.

Türkiye 2018 yılında 4.729 farklı 6'lı GTİP kodlu ürünün ihracatını gerçekleştirirken bu ürünlerin ihracat tutarı yaklaşık 168 milyar dolar olmuş, dünya ihracatından da yaklaşık %0,9 pay almıştır. Türkiye 2018 yılında 4.788 farklı 6'lı GTİP kodlu ürünün ithalatını gerçekleştirirken bu ürünlerin ithalat tutarı yaklaşık 223 milyar dolar olmuş, dünya ithalatında da yaklaşık %1,1 pay almıştır.

Arjantin ise dünyadan 2018 yılında 4.409 farklı 6'lı GTİP kodlu ürünün ithalatını gerçekleştirirken bu ürünlerin ithalat tutarı yaklaşık 65,4 milyar dolar olmuş ve dünya ithalatından da yaklaşık %0,33 pay almıştır. Arjantin dünyaya 2018 yılında 1.809 farklı 6'lı GTİP kodlu ürünün ihracatını gerçekleştirirken bu ürünlerin ihracat tutarı yaklaşık 61,5 milyar dolar olmuş ve dünya ihracatından da yaklaşık %0,32 pay almıştır. Arjantin dünya genelinde ithal edilen 5.854 ürünün %75,3'üne denk gelen 4.409 ürün ithal ederken dünya genelinde ihraç edilen 5.660 ürünün ise %32'sine denk gelen 1.809 ürün ihraç etmiştir. Bu da Arjantin'in iyi bir ithalatçı ülke olmasına rağmen iyi bir ihracatçı ülke olmadığını bir başka ifade ile Arjantin'in uluslararası piyasalarda satabileceği fazla ürünün olmadığını da göstermektedir. Türk ihracatçıları için sanayisinin tam gelişmediği yaptığı ihracattan belli olan Arjantin'in hammadde, ara mamul, sermaye malları, nakliye ekipmanları ve bitmiş tüketici ürünleri için iyi bir pazar olduğu görülmektedir.

Tablo 13. Arjantin, Türkiye ve Dünya Ticaretine Genel Bakış

Dış Ticaret Göstergesi	Ürün sayısı	Tutar (milyar \$)
Dünyadaki Toplam İhracat	5.660	19.284,58
Dünyadaki Toplam İthalat	5.854	19.665,28
Arjantin'in Dünyadan İthalatı	4.409	65,40
Türkiye'nin Dünyadan İthalatı	4.788	223,00
Arjantin'in Türkiye'den İthalatı	875	0,274
Türkiye'nin Arjantin'den İthalatı	204	0,358
Arjantin'in Dünyaya İhracatı	1.809	61,500
Türkiye'nin Dünyaya İhracatı	4.729	167,97
Arjantin'in Türkiye'den İthalatının Toplam İthalatı İçindeki Payı (%)	19,8%	0,42%
Arjantin'in İthalatının Dünyadaki Toplam İthalat İçindeki Payı (%)	75,3%	0,33%
Türkiye'nin Arjantin'den İthalatının Toplam İthalatı İçindeki Payı (%)	4,26%	0,16%

Kaynak: (Uluslararası Ticaret Merkezi (International Trade Centre, ITC), 2019)

Tablo 14'de 2018 yılında Arjantin'in Türkiye'den en fazla ithalat yaptığı ilk 10 ürün ve bu ürünlerin Arjantin'in Türkiye'den yaptığı toplam ithalat içindeki payları görülmektedir. Arjantin'in Türkiye'den 2018 yılında ilk 10 üründe yaptığı ithalat 91,3 milyon dolar olurken ilk 10 ürünün ithalatı Türkiye'den yapılan toplam ithalatının %33,35'ini oluşturmaktadır. Bu da ihracatçılarımızın Arjantin'e yapılan ihracat ürünlerde yoğunlaşma yaşadıklarını ve ihracat ürünlerini yeterince çeşitlendiremediklerini göstermektedir. Arjantin'in 2018 yılında Türkiye'den en çok ithalatı 24,9 milyon dolar ile 841290 "Diğer motor, kuvvet üreten makinelere ait aksam, parçalar" GTİP kodlu üründe yaparken bu ürünün toplam ithalat içindeki payı %9,09 olmuştur. Bu ürünü 13,2 milyon dolarlık ithalat ve %4,8'lik pay ile 310530 "Diamonyum hidrojenortofosfat" GTİP kodlu ürün ile 11,9 milyon dolarlık ithalat ve %4,3'lük pay ile 870323 "Motorlu taşıt; kıvılcım ateşlemeli (1500cm³<silindir=<3000 cm³)" GTİP kodlu ürünün izlediği görülmektedir.

Tablo 14. Arjantin'in Türkiye'den İthal Ettiği Ürünler (2018)

6'lı GTİP Kodu	Ürün Açıklaması	İthalat (x1000 \$)	%
'841290	Diğer motor, kuvvet üreten makinelere ait aksam, parçalar	24.884	9,09%
'310530	Diamonyum hidrojenortofosfat	13.153	4,80%
'870323	Motorlu taşıt; kıvılcım ateşlemeli (1500cm ³ <silindir=<3000 cm ³)	11.891	4,34%
'870421	Dizel/yarı dizel motorlu taşıtlar (taşıma kapasitesi<5ton)	8.385	3,06%
'550932	Ağırlık; >= 85% akrilik, modakrilik rötür, kable iplik	6.673	2,44%
'240110	Tütün (saplı, damarlı)	6.663	2,43%
'870850	Kara taşıtları için diferansiyelli aksları vb. aksam, parçaları	6.218	2,27%
'870431	Kıvılcım ateşlemeli motorlu taşıtlar (taşıma kapasitesi<5 ton)	5.145	1,88%
'690721	Seramikten döşeme veya kaplama karoları, kaldırım taşları (6907.30 ve 6907.40 HARİÇ); suyu absorbe etme katsayısı <=0,5	4.258	1,56%
'845611	Maddelerin aşındırılarak işlenmesine mahsus lazer ile çalışan makinalar	4.052	1,48%
Diğer Ürünler		182.478	66,7%
Toplam İthalat		273.803	100,0%

Kaynak: (Uluslararası Ticaret Merkezi (International Trade Centre, ITC), 2019)

Tablo 15'de 2009-2018 döneminde Arjantin'in Türkiye'den en fazla ithalatını yaptığı ilk 10 6'lı GTİP kodlu ürün görülmektedir. 2009- 2018 dönemi boyunca 35 farklı ürünün Arjantin'in Türkiye'den en çok ithal ettiği ilk on ürün sıralamasına girdiği görülmektedir. Tabloda 870829 GTİP kodlu ürünün 2009, 2010, 2011 ve 2015 yıllarında ilk sırada yer aldığı görülürken, 870322 GTİP kodlu ürünün ise 2012 ve 2013 yıllarında Arjantin'in en çok ithalat yaptığı ürün olduğu tespit edilmiştir. Arjantin'in Türkiye'den en çok ithalatını yaptığı ürün 2016 yılında 870421 kodlu ürün, 2017 yılında 281830 kodlu ürün ve 2018 yılında 841290 kodlu ürün olmuştur. Arjantin'in 2009-2018 Döneminde Türkiye'den En Çok İthalatını Yaptığı İlk 10 Ürün listesinde 10 yıl da bulunan bir ürün bulunmamakta iken, 870421 kodlu ürün 9 yıl sıralamada yer almıştır.

Tablo 15. Arjantin'in 2009-2018 Döneminde Türkiye'den En Çok İthalatını Yaptığı İlk 10 Ürün (6'lı GTİP Kod)

Sıra	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018
1	'870829	'870829	'870829	'870322	'870322	'870322	'870829	'870421	'281830	'841290
2	'845011	'721621	'870323	'870431	'870431	'870421	'240110	'281830	'870431	'310530
3	'870899	'731210	'870421	'870829	'870323	'251110	'870421	'240110	'870850	'870323
4	'731210	'721491	'870899	'870323	'870829	'870431	'281830	'870829	'550932	'870421
5	'401699	'841510	'731210	'240110	'841810	'870829	'251110	'870323	'721631	'550932
6	'240110	'841810	'840734	'870421	'870421	'854449	'870323	'841810	'870323	'240110
7	'721631	'870899	'281830	'870899	'870190	'240110	'550932	'870850	'870421	'870850
8	'851220	'845011	'851220	'281830	'870850	'841810	'870899	'550932	'841810	'870431
9	'870870	'401110	'401110	'841810	'240110	'870210	'870600	'854460	'721632	'690721
10	'841510	'870421	'252310	'401110	'401110	'870899	'870870	'840999	'840999	'845611

Kaynak: (Uluslararası Ticaret Merkezi (International Trade Centre, ITC), 2019)

Tablo 16'da Tablo 15'de yer alan Arjantin'in Türkiye'den en çok ithalatını yaptığı 6'lı GTİP koda sahip ilk on ürünün açıklamaları görülmektedir.

Tablo 16. Tablo 15'de yer alan 6'lı GTİP kodlu ürünlerin açıklamaları

6'lı GTİP Kodlu Ürün	Ürün Açıklaması
'240110	Tütün (saplı, damarlı)
'251110	Tabii baryum sülfat (barit)
'252310	Çimento; klinker
'281830	Aluminyum hidroksit
'310530	Diamonyum hidrojenortofosfat
'401110	Otomobil dış lastiği; yeni
'401699	Vulkanize kauçuktan diğer eşya
'550932	Ağırlık; >= 85% akrilik, modakrilik rötar, kable iplik
'690721	Seramikten döşeme veya kaplama karoları, kaldırım taşları (6907.30 ve 6907.40 HARIÇ); suyu absorbe etme katsayısı <=%0,5
'721491	Diğer demir/çelik çubuklar (enine kesiti dörtgen) kare hariç
'721621	L şeklinde profil (sıcak hadde, yükseklik<80mm.)
'721631	U şeklinde profil demir/çelik (yükseklik=>80mm, sıcak işlenmiş)
'721632	I şeklinde profil (demir-çelik, yükseklik=>80mm, sıcak işlenmiş)
'731210	Demir/çelik tellerden örme halat-kablolar
'840734	Kara taşıtları için motorlar-silindir hacmi>1000cm3

6'lı GTİP Kodlu Ürün	Ürün Açıklaması
'840999	Dizel motorlar için aksam; parçalar
'841290	Diğer motor, kuvvet üreten makinelere ait aksam, parçalar
'841510	Klima cihazları (self-contained veya split sistem); pencere, duvar, tavan veya zemine sabitlenecek tipler
'841810	Birden fazla dış kapılı kombine soğutucu-dondurucular
'845011	Tam otomatik çamaşır yıkama makineleri-kapasitesi= $\leq$ 10 kg
'845611	Maddelerin aşındırılarak işlenmesine mahsus lazer ile çalışan makineler
'851220	Diğer aydınlatma/gözle görülebilen işaret cihazları
'854449	Diğer elektrik iletkenleri (gerilimi= $\leq$ 80 V. için)
'854460	Diğer elektrik iletkenleri (1000 voltun üstünde devreler için)
'870190	Traktörler
'870210	Minibüs, midibüs ve otobüs; dizel veya yarı dizel, kapasitesi $\geq$ 10 kişi
'870322	Motorlu taşıt; kıvılcım ateşlemeli (1000cm ³ <silindir= $\leq$ 1500 cm ³)
'870323	Motorlu taşıt; kıvılcım ateşlemeli (1500cm ³ <silindir= $\leq$ 3000 cm ³)
'870421	Dizel/yarı dizel motorlu taşıtlar (taşıma kapasitesi $\leq$ 5ton)
'870431	Kıvılcım ateşlemeli motorlu taşıtlar (taşıma kapasitesi $\leq$ 5 ton)
'870600	Kara taşıtları için motorlu şasiler
'870829	Kara taşıtlarının diğer aksam-parçaları
'870850	Kara taşıtları için diferansiyelli aksları vb. aksam, parçaları
'870870	Kara taşıtları için tekerlekleri vb aksam, parça/aksesuarı
'870899	Kara taşıtları için diğer aksam, parçaları

Kaynak: (Türkiye İstatistik Kurumu (TÜİK), 2019)

Tablo 17'de Arjantin'in Türkiye'den ithal ettiği 875 ürünün TİM tanımlamasına göre sektörel kırılımı görülmektedir. "Otomotiv Endüstrisi" sektörü Arjantin'in hem dünyadan hem Türkiye'den en çok ithalat gerçekleştirdiği sektör olmuştur. Arjantin, 2018 yılında "Otomotiv Endüstrisi" sektöründe dünyadan 8,6 milyar dolarlık ithalat yaparken Türkiye'den ise 60 milyon dolarlık ithalat gerçekleştirmiştir. Arjantin Türkiye'den en çok ikinci ithalatı ise 52,5 milyon dolar ile "Makine ve Aksamları" sektöründe gerçekleştirmiştir. Bu iki sektörü 41,2 milyar dolarlık ithalat ile "Kimyevi Maddeler ve Mamülleri" sektörü izlemektedir.

Arjantin'in dünyadan en çok ithalatını gerçekleştirdiği sektörler ile Türkiye'den en çok ithalatını yaptığı

sektörler sınıflandırıldığında 12 sektörde; “Hububat, Bakliyat, Yağlı Tohumlar ve Mamulleri” “Çelik” “Elektrik-Elektronik” “Halı” “Hazır giyim ve Konfeksiyon” “Kimyevi Maddeler ve Mamulleri” “Kuru Meyve ve Mamulleri” “Makine ve Aksamları” “Meyve Sebze Mamulleri” “Mobilya, Kağıt ve Orman Ürünleri” “Mücevher” ve “Otomotiv Endüstrisi” sektörlerinde Arjantin’in dünyadan en çok ithalat yaptığı ürünlerin sektörel sıralaması Türk ihracatçılarından ithalatını gerçekleştirdiği sektörlerin sıralaması ile örtüştüğü görülmektedir.

Yapılan analizde “Demir ve Demir Dışı Metaller” sektörünün Arjantin’in dünyadan yaptığı ithalat sıralamasında 6. sırada olmasına karşılık Türkiye’den yapılan ithalattaki sıralamada ise 10. sırada yer aldığı, “İklimlendirme Sanayi” sektörünün Arjantin’in dünyadan yaptığı ithalat sıralamasında 5. sırada olmasına karşılık Türkiye’den yapılan ithalattaki sıralamada ise 8. sırada yer aldığı, “Deri ve Deri Mamulleri” sektörünün Arjantin’in dünyadan yaptığı ithalat sıralamasında 11. sırada olmasına karşılık Türkiye’den yapılan ithalattaki sıralamada ise 19. sırada yer aldığı görülmektedir.

İhracatçılarımızın Arjantin’in ithalatında yer alan bu sektörlerde Arjantin pazarlarından %0,1-74,3 aralığında pay aldığı, toplamda Arjantin’in dünyadan 30,1 milyar dolarlık ithalat gerçekleştirdiği sektörlerde 274 milyon dolarlık ihracat gerçekleştirdiği tespit edilmiştir.

Arjantin’in Türkiye’den yaptığı ithalatının dünyadan gerçekleştirdiği ithalat içindeki payı incelendiğinde dünyadan 9 milyon dolarlık ithalatın yapıldığı “Tütün” sektöründe Türkiye’den yapılan ithalatta %74,3 ile en yüksek paya sahip olan sektör olduğu görülmektedir. Sektörler arasında Arjantin’in dünyadan gerçekleştirdiği ithalatta %7,4’lük paya sahip “Madencilik Ürünleri” sektörünün performansı dikkat çekicidir.

Türk ihracatçıları için Arjantin pazarında göreceli daha fazla paya sahip olunan bu sektörlerde pazar paylarını genişletmeleri daha kolay görülmektedir. Sektörler arasında Arjantin’in dünyadan gerçekleştirdiği ithalat içinde en az paya “Savunma ve Havacılık Sanayi” “Mobilya, Kağıt ve orman Ürünleri” ile “Yaş Meyve ve Sebze” sektörlerinin sahip olduğu görülmektedir.

Tablo 17. Arjantin'in Türkiye'den İthal Ettiği Ürünlerin Sektörel Dağılımı (2018, 1.000 \$)

TİM sektör sınıflaması	Sektörde Yer Alan 6'lı GTİP Kodlu Ürün Sayısı	Arjantin'in Türkiye'den yaptığı ithalat (1.000 \$)	Arjantin'in dünyadan yaptığı ithalat (1.000 \$)	Arjantin'in Türkiye'den İthalatına Göre Sıralaması	Arjantin'in Dünyadan İthalatına Göre Sıralaması	Arjantin'in Türkiye'den yaptığı ithalatın dünyadan yaptığı toplam ithalat içindeki payı (%)
Çelik	53	16.415	648.173	5	7	2,53%
Çimento Cam Seramik ve Toprak Ürünleri	36	14.081	458.430	6	10	3,07%
Demir ve Demir Dışı Metaller	71	7.931	1.076.552	10	6	0,74%
Deri ve Deri Mamulleri	11	439	389.963	19	11	0,11%
Diğer Sanayi Ürünleri	3	64	195.247	22	16	0,03%
Elektrik-Elektronik	99	23.114	4.449.205	4	3	0,52%
Fındık ve Mamulleri	3	1.059	16.387	16	19	6,46%
Gemi, Yat ve Hizmetleri	1	178	4.446	20	23	4,00%
Halı	4	121	5.975	21	22	2,03%
Hazırgiyim ve Konfeksiyon	95	10.436	506.784	9	9	2,06%
Hububat, Bakliyat, Yağlı Tohumlar ve Mamulleri	15	5.024	255.678	13	15	1,96%
İklimlendirme Sanayii	47	10.595	2.390.167	8	5	0,44%
Kimyevi Maddeler ve Mamulleri	106	41.249	6.082.740	3	2	0,68%
Kuru Meyve ve Mamulleri	4	561	16.147	18	20	3,47%
Madencilik Ürünleri	17	7.106	96.488	11	17	7,36%
Makine ve Aksamları	144	52.500	3.377.276	2	4	1,55%
Meyve Sebze Mamulleri	7	762	18.712	17	18	4,07%
Mobilya, Kağıt ve Orman Ürünleri	24	1.634	335.094	14	12	0,49%
Mücevher	1	8	1.492	24	24	0,54%
Otomotiv Endüstrisi	56	60.010	8.587.074	1	1	0,70%
Savunma ve Havacılık Sanayii	11	1.586	301.262	15	13	0,53%
Tekstil ve Hammaddeleri	65	12.254	290.590	7	14	4,22%
Tütün	1	6.663	8.973	12	21	74,26%
TİM Sınıflaması Dışı	1	10	598.180	23	8	0,00%
Sektörler Toplamı	875	273.800	30.111.035	-	-	0,91%

Kaynak: (International Trade Centre (ITC), Trademap, 2019) ve TİM

Tablo 18'de yıllara göre Arjantin'e ihracat yapan firma sayısı, bu firmalar içinde kaç tanesinin Arjantin'e ilk kez ihracat gerçekleştirdikleri, ihracat miktarları ile firma başına düşen ihracat miktarları görülmektedir. Firma başına düşen ihracat incelendiğinde ise genel ortalama firma başına 341 bin dolar

olurken bu ülkeye ilk kez ihracat yapan 39 firma başına ise 66,9 bin dolar olmuştur. Bu da bu pazara ihracatta sürekliliği olan firmaların ortalamada daha çok ihracat yaptığını göstermektedir. Arjantin'e 2018 yılında 688 firma ihracat gerçekleştirirken bunların yalnızca 5 tanesi bu ülkeye ilk kez ihracat yapmıştır. Arjantin'e toplam ihracat yapan firma sayısı ve ihracat rakamları 2003 yılına göre 2018 yılında artış gösterirken bu ülkeye ilk kez ihracat yapan firmaların sayısı ise her yıl çok düşük seviyede kalmıştır. Bu veriler bize ilk kez ihracat yapan firmalarımızın ihracat için Arjantin'i tercih etmediklerini, Arjantin'e ihracat yapan firmaların genellikle Arjantin pazarında uzun süredir faaliyet gösteren firmalar olduğunu göstermektedir.

Tablo 18. Yıllara Göre Arjantin'e İhracat Yapan Firmaların Analizi

Yıllar	Arjantin'e İlk Kez İhracat Yapan Firma Sayısı	Arjantin'e İlk Kez İhracat Yapan Firmaların Gerçekleştirdiği İhracat (\$)	Arjantin'e İlk Kez İhracat Yapan Firma Başına Düşen İhracat (\$)	Arjantin'e İhracat Yapan Toplam Firma Sayısı	Arjantin'in Türkiye'den Yaptığı İthalat	Arjantin'e İhracat Yapan Firma Başına Düşen İhracat (\$)
2003	0	-	-	106	11.459.652	108.110
2004	1	10.512	10.512	167	20.276.238	121.415
2005	2	3.345	1.672,5	207	38.493.059	185.957
2006	3	1.686.800	562.266	243	46.452.097	191.161
2007	1	6.307	6.307	297	66.035.024	222.340
2008	2	104.966	52.483	318	107.486.195	338.007
2009	2	362.091	181.045	315	75.073.965	238.330
2010	4	208.490	52.122	366	181.980.154	497.214
2011	2	41.826	20.913	419	215.931.798	515.350
2012	5	43.678	8.736	370	317.381.802	857.789
2013	5	44.429	8.886	399	318.947.971	799.368
2014	1	52.620	52.620	389	141.246.090	363.100
2015	2	9.033	4.517	418	118.818.618	284.255
2016	1	10.000	10.000	502	124.573.037	248.153
2017	3	96.771	48.386	630	159.617.506	253.361
2018	5	247.761	49.552	688	169.528.572	246.408

Kaynak: TİM

Tablo 19'da 2003-2018 dönemini kapsayan 16 yıl boyunca Arjantin'e ihracat yapan firmaların kaç yıl ihracat yaptıkları görülmektedir. On altı yılın tamamında 14 firma ihracat gerçekleştirirken bu firmaların ihracat toplamı 16 yıl boyunca 186,7 milyon dolar olmuştur. On beş yıl boyunca 15 firma 820,6 milyon dolar ihracat yaparken on dört yıl boyunca 8 firma toplamda 36,9 milyon dolarlık ihracat gerçekleştirmiştir. Sürekli ihracat yapan firmaların ortalama ihracatı 13,4 milyon dolar olurken, on beş yıl ihracat gerçekleştiren firmaların ortalaması 54,7 milyon dolar, on dört yıl ihracat gerçekleştiren firmaların ortalaması 4,6 milyon dolar, on üç yıl ihracat gerçekleştiren firmaların ortalaması 12,7 milyon

dolar, on iki yıl ihracat gerçekleştiren firmaların ortalaması ise 4,8 milyon dolar olmuştur. Bu ülkeye 14 ve üzeri yıllarda sürekli ihracat yapma süresi arttıkça firma başına ihracatın da arttığı görülmektedir.

Tablo 19. 2003-2018 Döneminde Arjantin'e İhracat Yapan Firmaların Kaç Yıl İhracat Yaptıklarını Gösterir Liste

İhracat Yapılan Yıl Sayısı	İhracat Yapan Firma Sayısı	Arjantin'e Yapılan İhracat (\$)	Firma Başına Düşen İhracat (\$)
16	14	186.736.907	13.338.350
15	15	820.649.445	54.709.963
14	8	36.898.123	4.612.265
13	17	215.720.766	12.689.457
12	22	105.525.213	4.796.601
11	21	44.099.476	2.099.975
10	23	51.457.748	2.237.293
9	24	112.021.409	4.667.559
8	40	64.717.398	1.617.935
7	41	81.770.742	1.994.408
6	64	50.791.792	793.622
5	86	77.898.454	905.796
4	126	40.934.586	324.878
3	202	66.220.596	327.825
2	361	80.006.930	221.626
1	858	77.852.194	90.737

Kaynak: TİM

TradeMap verilerine göre Arjantin 2018 yılında dünyadan 4.409 Türkiye'den ise 875 ürün ithal etmiştir. Türk ihracatçılarının dünyaya sattığı ancak Arjantin pazarına daha hiç satamadığı 3.320 6'lı GTİP kodlu ürünün olduğu açıkça görülmektedir. Ayrıca Arjantin'in dünyadan ithal ettiği ancak Türkiye'nin hiçbir ülkeye ihraç etmediği 534 ürün tespit edilmiştir. Arjantin tespit edilen 3.330 üründe dünyadan 31,9 milyar dolarlık ithalat yaparken Türkiye ise dünyaya 72,4 milyar dolarlık ihracat yapmıştır. Dünyada ise bu ürün grubunda 9,75 trilyon dolarlık ihracat yapılırken 10 trilyon dolarlık ithalat yapılmıştır.

Tablo 20'de Arjantin'in Türkiye'den ithal etmediği ve Türkiye'nin de dünyaya ihraç ettiği 3.320 ürünün TİM sektörel sınıflamasına göre dağılımı görülmektedir. Arjantin pazarında hiç yer alınamayan bu ürünler incelendiğinde Arjantin en çok "Kimyevi Maddeler ve Mamulleri" sektöründe dünyadan 8,9 milyar dolarlık ithalat yaparken Türkiye'den ise hiç alım yapmamıştır. İkinci sırada 5,6 milyar dolarlık ithalatın yapıldığı "Elektrik Elektronik" sektörü yer alırken bu iki sektörü 4,4 milyar dolarlık ithalat ile "Otomotiv Endüstrisi" sektörünün izlediği görülmektedir.

Tablo 20. Arjantin'in Türkiye'den İthal Etmediği Türkiye'nin Dünyaya İhraç Ettiği 3.320 Ürünün Sektörel Dağılımı (2018, milyon \$)

Dünya Sıralama	TİM sektör sınıfı	Sınıfta Yer Alan 6'lı GTİP Kod Sayısı	Arjantin'in Dünyadan İthalatı	Türkiye'nin Dünyaya İhracatı	Dünya İhracatı	Türkiye'nin Dünyaya İhracatının Payı (%)
1	Kimyevi Maddeler ve Mamulleri	735	8.924	6.997	1.892.666	0,4%
2	Elektrik Elektronik	286	5.574	2.935	2.588.032	0,1%
3	Otomotiv Endüstrisi	89	4.404	13.661	803.010	1,7%
4	Hububat, Bakliyat, Yağlı Tohumlar ve Mamulleri	169	3.122	4.104	463.819	0,9%
5	Makine ve Aksamları	266	1.938	1.817	356.736	0,5%
6	Mobilya,Kağıt ve Orman Ürünleri	240	1.211	3.134	418.405	0,7%
7	Madencilik Ürünleri	74	1.203	1.639	294.654	0,6%
8	Çelik	166	973	9.794	393.981	2,5%
9	Demir ve Demir Dışı Metaller	184	839	2.672	346.547	0,8%
10	Tekstil ve Hammaddeleri	351	576	4.649	178.649	2,6%
11	Savunma ve Havacılık Sanayii	41	490	1.602	395.455	0,4%
12	Deri ve Deri Mamulleri	57	382	672	144.818	0,5%
13	Su Ürünleri ve Hayvansal Mamuller	111	363	1.690	304.091	0,6%
14	Çimento Cam Seramik ve Toprak Ürünleri	94	309	1.160	129.439	0,9%
15	Yaş Meyve ve Sebze	38	302	1.793	114.600	1,6%
16	Meyve Sebze Mamulleri	71	251	1.067	164.804	0,6%
17	İklimlendirme Sanayii	45	231	1.331	74.764	1,8%
18	Hazırgiyim ve Konfeksiyon	167	199	2.725	154.161	1,8%
19	Gemi ve Yat	20	156	756	88.000	0,9%
20	Mücevher	22	106	4.478	267.959	1,7%
21	Tütün	7	37	628	42.841	1,5%
22	Halı	16	20	2.015	11.967	16,8%
23	Kuru Meyve ve Mamulleri	12	15	559	19.460	2,9%
24	Süs Bitkileri ve Mam.	11	9	99	20.810	0,5%
25	Zeytin ve Zeytinyağı	3	6	355	10.426	3,4%
26	Fındık ve Mamulleri	1	1	23	376	6,0%
27	Diğer Sanayi Ürünleri	35	223	33	65.323	0,1%
28	TİM sektör sınıflaması dışı	9	65	4	4.668	0,1%
	Sektörler toplamı	3.320	31.929	72.390	9.750.462	0,7%

Kaynak: (International Trade Centre (ITC), Trademap, 2019) ve TİM

3. Arjantin ile Türkiye Arasındaki Ticaretin 2018 “TradeMap” Verileri ile RCA Analizi

3.1. Çalışmanın Metodolojisi

Güney Amerika kıtasının önemli ülkelerinden biri olan, 45 milyona yakın nüfusa, 520 milyar dolarlık GSYH’ a sahip ve 2018 yılında 65,4 dolarlık ithalat gerçekleştiren Arjantin, Türk ihracatçıları için önemli bir hedef pazar konumundadır. Söz konusu pazara ihracat yapmak isteyen firmaların Türkiye’ den yaptığı ithalatın daha da geliştirilmesi mümkün olan bu pazara yönelik etkili stratejiler geliştirmesine ihtiyaç vardır.

Söz konusu pazardan daha fazla pay alabilmek adına Türkiye’ nin izleyebileceği makro stratejilerin belirlenmesinde gerek Türkiye’ nin ihracatından hareketle rekabet üstünlüğüne sahip olduğumuz ürünlerde bir başka ifade ile arz yönünün kuvvetli olduğu ürünlerde Arjantin pazarındaki konumumuz gerekse Arjantin’ in ithalatından hareketle Arjantin’ in yoğun bir şekilde ithalatını yaptığı ürünlerin bir başka ifade ile talep yönünün kuvvetli olduğu ürünlerin tespit edilmesi böylece arz-talep ile Arjantin pazarına satılabilecek rekabet üstünlüğüne sahip olunan hedef ürünlerin tespiti için kullanılacak yöntemler olarak öne çıkmaktadır.

Bu çalışmanın amacı Türkiye’ nin uluslararası piyasalarda rekabet üstünlüğüne sahip olduğu ve Arjantin pazarına ihraç edilebilecek ürünlerin tespitinin analizidir.

Çalışmada dünyada ihracata konu olan 5.660 ürün içinde Türkiye’ nin uluslararası piyasalarda rekabet üstünlüğü olan (Revealed Comparative Advantage “RCA”/ Açıklanmış Karşılaştırmalı Üstünlükler değeri 1 ve üzerinde olan) ürünler tespit edilmiştir. Tespit edilen ürünler için Arjantin’ in küresel ticareti ve bu ticaret içinde Türkiye’ nin payı analiz edilmiştir. Bu yöntemde Türkiye’ nin küresel piyasalarda rekabet üstünlüğü olan ürünlerin arzından yola çıkılarak bu ürünlerin Arjantin’ in talep kısmı ile birlikte incelenmesi amaçlanmıştır.

Bir ülkenin ihraç ettiği ürünlerde rekabet avantajına sahip olduğu ürünün tespit edilmesine yönelik çeşitli yöntemler vardır. Bu tür ürünlerin tespit edilip o ürün üzerinde uzmanlaşmaya gidilmesi uluslararası piyasalarda ülkeye rekabet açısından avantaj getirecektir. Dezavantajlı bir ürünün üretiminde ve ticaretinde ısrar etmek yurt içi kaynakların amacına uygun ve verimli dağılmamasına neden olacaktır.

Adam Smith’ in mutlak üstünlük ve David Ricardo’ nun karşılaştırmalı üstünlük yaklaşımları bu alan üzerinde tüm otoriterlerce kabul edilmiş en bilinen yöntemlerdir. Daha sonraki yıllarda ise Béla Balassa (1965, Trade Liberalisation and “Revealed” Comparative Advantage) “açıklanmış karşılaştırmalı üstünlük” (revealed comparative advantage-RCA) kavramını ortaya atarak ülke ekonomilerinin karşılaştırmalı üstünlüğe sahip olduğu ürünlerin belirlenmesine yardımcı olan bir endeks geliştirmiştir. Bugün Dünya Bankası, UNCTAD, DTÖ, ITC (Intracen/ TradeMap) gibi birçok kurum, ülkelerin dış ticarete rekabet güçlerini analiz eden çalışmalarda halen RCA endeks analizlerine başvurmakta, küresel anlamda RCA hesaplama sonuçlarını kendi internet sitesi üzerinden yayınlamaktadır.

“Açıklanmış karşılaştırmalı üstünlük (RCA)” endeksine göre, eğer bir ülkede herhangi bir yıl içinde, ilgili ürünün ihracatının, ülkenin toplam ihracatı içindeki payı dünya ortalamasına göre yüksek ise (aynı ürünün toplam dünya ihracatı içindeki payına oranı birim değerden büyükse), o üründe ilgili ülke karşılaştırmalı üstünlüğe (RCA) sahiptir. Aynı ürünün toplam dünya ihracatı içindeki payına oranı birim

değerden düşük ise ülke o üründe dünya piyasasında dezavantajlı durumdadır (Dünya Ticaret Örgütü (World Trade Organization, WTO), 2019).

$$RCA^i_k = (X^i_k / X^i) / (X_k / X) ; i= \text{ülke}, k: \text{ürün}$$

X^i_k : i ülkesinin k ürünü için yıl içindeki toplam ihracatı

X^i : i ülkesinin yıl içindeki toplam ihracatı (bütün ürünlerin toplam ihracatı)

X_k : k ürünü için yıl içindeki dünya toplam ihracatı

X : yıl içindeki dünya toplam ihracatı (bütün ürünlerin toplam ihracatı)

Yukarıdaki formül ile elde edilen RCA değerleri 1 ve 1'den büyük ise ülke o ürünün ihracatında avantajlıdır, küçük ise dezavantajlıdır.

Çalışmada Dünya Ticaret Örgütü (DTÖ) ve Birleşmiş Milletlerin (UNCTAD) ortak ajansı olan Uluslararası Ticaret Merkezi (ITC)'nin uluslararası ticareti ürün ve ülke kırılımında gösteren web sitesi "TradeMap"ten alınmış verilerle analizler yapılmıştır.

Dünya Bankası tarafından, insanların ticaret ve tarifeler hakkındaki bilgilere rahatça erişmeleri için Birleşmiş Milletler Ticaret ve Kalkınma Konferansı (UNCTAD) ile işbirliği içinde; Uluslararası Ticaret Merkezi (ITC), Birleşmiş Milletler İstatistik Bölümü (UNSD) ve Dünya Ticaret Örgütü (WTO) gibi uluslararası kuruluşlarla da işbirliği içinde olarak; Dünya Entegre Ticaret Çözümünü (WITS) geliştirilmiştir (Dünya Bankası (The World Bank), 2019). Dünya Bankası'nın da uluslararası ticaret ile ilgili analizlerde ITC'nin veri sitesi olan "TradeMap"den faydalandığı görülmektedir.

"TradeMap", dünyanın en büyük ticaret veri tabanına çevrimiçi erişim sağlamanın yanı sıra ülkelerin ihracat performansı, uluslararası talep, alternatif pazarlar ve hem ürün hem de ülke açısından rakiplerin rolü hakkında göstergeler sunmaktadır.

"TradeMap" web tabanlı bir etkileşimli ortamda çalışır ve 220'den fazla ülke ve bölgede ve 2'li, 4'lü ve 6'lı GTİP (Armonize Sistem) kodu ile tanımlanan yaklaşık 5.300 ürünün ticari akışlarını (değerler, miktarlar, eğilimler, pazar payı ve hem birim hem de grafik formatında) kapsar. Ticari veriler ayrıca, 150'den fazla ülke için tarife seviyesinde ve 100'den fazla ülke için de aylık veya üç aylık olarak mevcuttur.

Yıllık veriler, Birleşmiş Milletler İstatistik Bölümü tarafından tutulan dünyanın en büyük ticari veri tabanı olan COMTRADE'e dayanmaktadır ve aylık veya üç aylık veriler ITC tarafından ulusal gümrük ofislerinden veya bölgesel kuruluşlardan toplanmaktadır. Piyasaya erişim verileri doğrudan Piyasaya Erişim Haritası (Market Access Map) uygulamasından alınır (International Trade Centre, MacMap, 2019).

Dünyada ihracata konu olan ürün sayısının 5.660, Türkiye'nin ihraç ettiği ürünlerin RCA değerleri 1 ve üzerinde olan ürün sayısının ise 1.519 olduğu görülmektedir. Çalışmada Türkiye'nin uluslararası piyasalarda rekabet üstünlüğüne sahip olduğu bu ürünlerde Arjantin'in Türkiye'den yaptığı ithalat analiz edilmiştir.

3.2. RCA Analizi İle Elde Edilen Bulgular

Arjantin 2018 yılında dünyadan 164 farklı ülkeden 4.409 6'lı GTİP kodlu ürün ithal ederken 169 farklı ülkeye 1.809 GTİP kodlu ürünü ise ihraç ettiği görülmektedir. Türkiye ise dünyanın 214 ülkesine 4.729 GTİP kodlu ürün ihraç ederken 4.788 GTİP kodlu ürünü de ithal ettiği görülmektedir. Bu da Arjantin'in küresel tedarik zincirinde özellikle de dünyadan yaptığı ithalatta Türkiye'den daha az yer aldığını göstermektedir. Ayrıca Arjantin'in aynı yıl içerisinde Türkiye'den 875 GTİP kodlu ürün ithal ettiği de görülmektedir.

Arjantin'in dünyadan ithal ettiği 4.409 ürün içinde Türkiye'nin dünyaya hiç satmadığı 214 ürün olduğu görülürken Türkiye'nin dünyaya ihraç ettiği 4.729 ürün içinde ise Türkiye'nin Arjantin'e satmadığı ancak diğer ülkelere 613,1 milyon dolarlık ihraç ettiği 534 ürünün olduğu görülmektedir. Bu ürünleri Arjantin'in dünyadan hiç ithal etmediği görülmektedir. Sonuç olarak Türkiye ile Arjantin'in ortak ticaretlerine konu olabilecek toplamda 4.195² ürünün mevcut olduğu tespit edilmiştir. Bu da bize bu ülkeye satılabilecek 4.195 üründen sadece 875 tanesini satan Türk ihracatçılarının Arjantin ile Türkiye arasında mevcut olan ticareti daha da artırmalarının mümkün olabileceğini göstermektedir. Dünyadan 4.409 Türkiye'den ise 875 ürün alan Arjantin pazarına Türk ihracatçılarının dünyaya sattığı ancak Arjantin pazarına daha hiç satamadığı 3.320 6'lı GTİP kodlu ürünün olduğu açıkça görülmektedir.

Arjantin'in 2018 yılında dünyadan tedarik ettiği 4.409 üründe toplam ithalatı 65,4 milyar dolar olurken Türkiye'den ise 875 üründe 273,8 milyar dolarlık ithalat yapmıştır. Arjantin'in Türkiye'den yaptığı ithalat dünyadan yaptığı toplam ithalatın içinde %0,42 pay alırken bu ticaretin Türkiye'nin toplam ihracatındaki payı ise %0,16 olmuştur. Arjantin, Türkiye ile aralarındaki ticaret konu olan bu 875 üründe dünyadan toplam 30,1 milyar dolarlık ithalat yaparken bu ithalatın ülkenin toplam ithalatı içindeki payı ise %46 olarak gerçekleşmiştir. Türkiye ise Arjantin ile aralarındaki ticaret konu olan bu 875 üründe dünyaya toplam 89,4 milyar dolarlık ihracat yaparken bu ihracatın ülkenin toplam ihracatı (168 milyar dolar) içindeki payı ise %53,2 olarak gerçekleşmiştir. Açıkça görülmektedir ki iki ülke arasında ticaret konu olan 875 ürün Türkiye dış ticaretinde daha fazla olmak üzere iki ülkenin küresel ticaretinde de önemli rol oynamaktadır, bir başka ifade ile iki ülke arasında ticaret konu olan 875 ürün hem Türkiye'nin dünyaya ihracatının hem de Arjantin'in dünyadan ithalatının neredeyse yarısını oluşturmaktadır. Tespit edilen bu ürünlerde dünya genelinde bütün ülkelerin toplamda yaklaşık 7,07 trilyon dolarlık ihracat yaptığı görülürken bu ürünlerdeki ticaretin toplam küresel ticaret içindeki payı ise %36,7 olmuştur. Bu da göstermektedir ki iki ülke arasında ticarete konu olan 875 ürün küresel ticarete bu iki ülkedeki kadar olmasa bile önemli bir rol oynamaktadır.

Yukarıda da belirtildiği üzere Arjantin dünyadan 4.409 Türkiye'den ise 875 ürün tedarik etmektedir. Türk ihracatçılarının Arjantin pazarına daha hiç satamadığı Arjantin ithalatçıların da Türkiye yerine başka ülkelere tedarik ettiği toplamda 3.534 6'lı GTİP kodlu ürünün (bunların 214 tanesini Türkiye ihraç etmemekte, bu ülkeye daha satılabilecek 3.320 ürün olduğu görülmektedir) olduğu açıkça

---

² TradeMap verilerine göre Türk ihracatçılarının dünyaya sattığı ancak Arjantin pazarına daha hiç satamadığı 3.325 6'lı GTİP kodlu ürünün olduğu görülürken, Arjantin'in Türkiye'den ithal ettiği ürünler incelendiğinde 5 adet 6'lı GTİP kodlu ürünün ('281830, '550130, '281910, '550630 ve '291735) bu listede yer almadığı görülmektedir. Bu nedenle, Türk ihracatçılarının dünyaya sattığı ancak Arjantin pazarına daha hiç satamadığı toplamda 3.320 6'lı GTİP kodlu ürünün olduğu tespit edilmiştir. Sonuç olarak Türkiye ile Arjantin'in ortak ticaretlerine konu olabilecek toplamda 4.195 ürünün mevcut olduğu tespit edilmiştir. Bu nedenle analizler toplam ticaret konu olabilecek 4.195 ürün ile bu pazara hiç satılmayan 3.320 ürün üzerinden yapılmıştır.

görülmektedir. Arjantin'in dünyadan ithal ettiği Türkiye'den ise ithal etmediği 3.534 üründe 2018 yılında dünyadan toplam 35,3 milyar dolarlık Türkiye'den alabileceği fakat almadığı 3.320 üründe ise 31,9 milyar dolarlık ithalat yapmıştır. Türkiye ise Arjantin ile aralarındaki ticarete konu olabilecek bu 3.320 üründe (214 ürünü Türkiye dünyaya ihraç etmemektedir) dünyaya toplam 72,4 milyar dolarlık ihracat yaparken bu ihracatın ülkenin toplam ihracatı (168 milyar dolar) içindeki payı ise %43,1 olarak gerçekleşmiştir. Bu 3.320 üründe Arjantin'in dünyadan ithalatı ise 31,9 milyar dolar olurken bu ithalatın ülkenin toplam ithalatı içindeki payı ise %48,8 olarak gerçekleşmiştir (**Tablo 21**).

Ayrıca görülmektedir ki iki ülke arasında ticaret konu olmayan 3.320 ürün Türkiye dış ticaretinde daha fazla olmak üzere iki ülkenin küresel ticaretinde de önemli rol oynamaktadır. Türk ihracatçılarının bu ürünleri Arjantin pazarına satabilecekleri görülmektedir.

Tablo 21. Arjantin'in Dünyadan Yaptığı İthalatın ve Türkiye'den Yaptığı 875 Ürünün İthalatının Dünyadan Yaptığı İthalat İçindeki Payın Aralığına Göre Kırılımı (milyar \$)

Arjantin'in İthalatında Türkiye'nin Payı (%)	Arjantin'in Türkiye'den İthalatı	Arjantin'in Türkiye'den İthalatı	Arjantin'in Dünyadan İthalatı	Arjantin'in Türkiye'den İthalatının Payı	Türkiye'nin Dünyaya İhracatı	Dünya İhracatı	Türkiye'nin Arjantin'e İhracatının Türkiye'nin Toplam İhracatı İçindeki Payı
%0 (Türkiye'den hiç ithalat yapmadığı ürünler)	3.534	-	35,33	0,00%	72,39	11.107,86	0%
-%0 (Türkiye'nin Başka Ükelere İhraç Ettiği Arjantin'in Türkiye'den Hiç İthalat Yapmadığı ve Başka Ülkelerden İthal Ettiği Ürünler/Arjantin'in Türkiye'den Mevcuttan Farklı İthal Edebileceği Diğer Ürünlerin Tamamı)	3.320	-	31,9	0,00%	72,39	9.750,46	0%
-Arjantin'in Dünyadan İthal Ettiği Türkiye'nin Dünyaya Hiç İhraç Emediği Ürünler	214	-	3,4	0,00%	-	1.357,40	0%

Arjantin'in İthalatında Türkiye'nin Payı (%)	Arjantin'in Türkiye'den İthalatı	Arjantin'in Türkiye'den İthalatı	Arjantin'in Dünyadan İthalatı	Arjantin'in Türkiye'den İthalatının Payı	Türkiye'nin Dünyaya İhracatı	Dünya İhracatı	Türkiye'nin Arjantin'e İhracatının Türkiye'nin Toplam İhracatı İçindeki Payı
Türkiye'den Yaptığı İthalatın Payının %0-1 Aralığında Olduğu Ürünler	516	0,05	25,30	0,22%	43,45	5.879,81	0,13%
Türkiye'den Yaptığı İthalatın Payının %1-5 Aralığında Olduğu Ürünler	205	0,08	3,81	2,04%	28,86	880,70	0,27%
Türkiye'den Yaptığı İthalatın Payının %5'den Büyük Olduğu Ürünler	154	0,14	1,00	14,17%	17,10	310,79	0,83%
Arjantin'in Toplam İthal Ettiği Ürünler	4.409	0,274	65	0,42%	162	18.179	0,17%
-Arjantin'in Türkiye'den İthal Ettiği Ürünler	875	0,27	30,1	0,91%	89,41	7.071,29	0,31%
-Arjantin'in Türkiye'den İthal Edebileceği Ürünlerin Tamamı	4.195	0,27	62,0	0,44%	161,80	16.821,76	0,17%

Kaynak: (International Trade Centre (ITC), Trademap, 2019)

Türkiye dünyaya ihraç ettiği 4.729 ürün içerisinde 1.519 üründe uluslararası piyasalarda rekabet üstünlüğüne (RCA değeri 1 ve üzerinde olan ürün sayısı) sahip iken Arjantin ile ortak ticaretlerine konu olabilecek 4.195 ürün içerisinde de 1.385 üründe rekabet üstünlüğüne sahiptir (2.810 üründe ise RCA değeri 1'in altında olmuştur). Bu da ihracatçılarımızın Arjantin pazarına sattığı 875 ürün içinde rekabet üstünlüğüne sahip olduğu toplam 503 ürünün mevcut olduğunu 882 üründe de rekabet üstünlüğüne sahip olmasına rağmen Arjantin pazarına hiç giremediğini göstermektedir. Türk ihracatçıları rekabet üstünlüğüne sahip oldukları 503 üründe dünyaya 74,3 milyar dolarlık ürün satarken bunun 180,2 milyon dolarlık kısmını Arjantin'e satmışlardır. Tespit edilen 503 üründe dünya genelinde ise toplamda yaklaşık 2,41 trilyon dolarlık ihracat gerçekleştiği görülürken Arjantin, bu ürünlerde dünyadan 10,74 milyar dolarlık ithalat gerçekleştirmiştir. Bu ürünlerde Arjantin'in Türkiye'den yaptığı ithalatın bu ürünlerde dünyadan yaptığı toplam ithalattan %1,68 pay aldığı görülürken bu oranın Arjantin'in Türkiye'den yaptığı toplam ithalatın payından (%0,42) daha yüksek olduğu görülmektedir. Bu da Türk ihracatçılarının Arjantin pazarına uluslararası piyasalarda rekabet üstünlüğü olan ürünleri daha çok sunduğunu göstermektedir.

Yukarıda da belirtildiği üzere Türk ihracatçılarının Arjantin ile ortak ticaretlerine konu olabilecek 4.195 ürün içerisinde rekabet üstünlüğüne sahip oldukları toplam 1.385 ürün mevcut olup bu ürünler içerisinde 802 üründe Arjantin pazarında hiç yer almadığı görülürken 503 üründe bu pazara bir şekilde girildiği hatta bazı ürünlerde yüksek oranda pazar payına sahip olduğu görülmektedir. Bir başka ifade ile Arjantin ile ticarete konu olabilecek 4.195 ürün içinde rekabet üstünlüğüne sahip 1.385 ürün bulunurken Arjantin'in Türkiye'den ithal ettiği 875 ürün içinde ise RCA değeri 1'in üstünde olan ürün sayısı 503 olmuştur. Arjantin pazarına rekabet üstünlüğüne sahip satılabilecek ürün sayısı 1.385 iken bu ürünlerin sadece 503'ünde bu pazarda yer alındığı görülmektedir. Arjantin Türkiye'nin rekabet üstünlüğüne sahip olduğu bu 1.385 üründen dünyadan 16,65 milyar dolarlık ithalat gerçekleştirirken Türkiye'den ise 180,2 milyon dolarlık ithalat yapmıştır. Arjantin'in Türkiye'den 2018 yılında ithal ettiği 875 üründe Türkiye'den yaptığı ithalatın dünyadan yaptığı ithalat içindeki payı ise %0,42 olurken Türkiye'nin rekabet üstünlüğüne sahip olduğu 503 üründe ise Arjantin'in Türkiye'den yaptığı ithalatın dünyadan yaptığı ithalat içindeki payı %1,7 olarak gerçekleşmiştir (**Tablo 22**).

Tablo 22. Arjantin'in Dünyadan Ve Türkiye'den İthalatının RCA Analizine Göre Kırılımı (milyar \$)

Türk İhraç Ürünlerinin RCA Değeri	Arjantin'in Türkiye'den İthalatı	Arjantin'in Türkiye'den İthalatı	Arjantin'in Dünyadan İthalatı	Arjantin'in Türkiye'den İthalatının Payı	Türkiye'nin Dünyaya İhracatı	Dünya İhracatı	Türkiye'nin Arjantin'e İhracatının Türkiye'nin Toplam İhracatı İçindeki Payı
Arjantin'in ithalatında RCA Değeri 1'in Altında Olan ve Türkiye'den İthalat Edebileceği Türk İhraç Ürünleri	2.810	0,09	45,39	0,21%	26,95	12.625,61	0,3%
Arjantin'in ithalatında RCA Değeri 1 ve Üzerinde Olan ve Türkiye'den İthalat Edebileceği Türk İhraç Ürünleri	1.385	0,18	16,65	1,08%	134,85	4.196,15	0,1%
Arjantin'in ithalatında RCA Değeri 1 ve Üzerinde Olan ve Arjantin'in Diğer Ülkelerden İthal ettiği Türkiye'nin İse Hiç İhraç Edemediği Ürünler	882	-	5,9	0,00%	60,50	1.786,29	-

Türk İhraç Ürünlerinin RCA Değeri	Arjantin'in Türkiye'den İthalatı	Arjantin'in Türkiye'den İthalatı	Arjantin'in Dünyadan İthalatı	Arjantin'in Türkiye'den İthalatının Payı	Türkiye'nin Dünyaya İhracatı	Dünya İhracatı	Türkiye'nin Arjantin'e İhracatının Türkiye'nin Toplam İhracatı İçindeki Payı
Arjantin'in ithalatında RCA Değeri 1 Ve Üzerinde Olan ve Türkiye'den İthal Ettiği Ürünler	503	0,18	10,74	1,68%	74,30	2.409,86	0,2%
Arjantin'in İthal Ettiği Ürünlerin Toplamı	4.195	0,27	62,04	0,44%	161,80	16.821,76	0,17%

Kaynak: (International Trade Centre (ITC), Trademap, 2019)

Tespit edilen 1.385 ürünün Arjantin'in Türkiye'den yaptığı ithalatın toplam ithalat içindeki payına göre dağılımı yapılırken Arjantin'in Türkiye'den ithalatını yaptığı ve Türkiye'nin rekabet üstünlüğüne sahip olduğu ürünler;

- Türkiye'den hiç ithalatı yapılmayan ürünler,
- Türkiye'den ithalat payı %0-1 aralığında olan ürünler,
- Türkiye'den ithalat payı %1-5 aralığında olan ürünler,
- Türkiye'den ithalat payı %5 ve üzerinde olan ürünler olmak üzere 4 ayrı kategoriye ayrılmıştır.

Tabloda ayrıca 802 üründe de rekabet üstünlüğüne sahip olmasına rağmen Arjantin pazarına girilemediği görülürken, 227 ürünün Arjantin'in Türkiye'den ithalatında pazar payının %0-1 aralığında olduğu, 148 ürünün Arjantin'in Türkiye'den ithalatında pazar payının %1-5 aralığında olduğu ve 128 ürünün de Arjantin'in Türkiye'den ithalatında pazar payının %5'den büyük olduğu görülmektedir. Arjantin pazarında büyük paya sahip olduğumuz 128 ürün detaylı incelendiğinde 91 üründe pazar payının %5-25 aralığında, 23 üründe %25-50 aralığında ve 14 üründe de %50'den büyük pazar payına sahip olduğumuz görülmektedir. İhracatçılarımızın Arjantin pazarında büyük ağırlığa sahip olduğu ürünlerde fazla ısrar etmek yerine diğer ürünlere ağırlık vermelerinde yarar görülmektedir. Ayrıca adı geçen (ithalattaki payı %5'den büyük olan) 128 üründe Arjantin'in toplam ithalatının yaklaşık 835 milyon dolar Türkiye'den yaptığı ithalatın ise yaklaşık 100 milyon dolar, ithalattaki payı %25'den büyük olan 37 üründe ise Arjantin'in toplam ithalatının yaklaşık 67,3 milyon dolar Türkiye'den yaptığı ithalatın ise yaklaşık 31 milyon dolar olduğu da göz önünde bulundurulmalıdır. Türkiye Arjantin'de pazar payı %5'den büyük olan 128 üründe dünyaya 16,9 milyar dolarlık ihracat gerçekleştirirken, pazar payının %25'den büyük olduğu 37 üründe dünyaya 5,3 milyar dolarlık ihracat gerçekleştirmiştir.

Tablo 23. Arjantin İle Türkiye Arasında Ticarete Konu Olabilecek RCA Değeri 1 ve Üzerinde Olan 1.385 Ürünün Analizi (milyar \$)

Türk İhraç Ürünlerinin RCA Değeri	Arjantin'in Türkiye'den İthalatı	Arjantin'in Türkiye'den İthalatı	Arjantin'in Dünyadan İthalatı	Arjantin'in Türkiye'den İthalatının Payı	Türkiye'nin Dünyaya İhracatı	Dünya İhracatı	Türkiye'nin Arjantin'e İhracatının Türkiye'nin Toplam İhracatı İçindeki Payı
Arjantin'in Dünyadan İthal Ettiği Ancak Türkiye'den İthal Etmediği Türkiye'nin İse Dünyadaki Diğer Ülkelere İhraç Ettiği RCA Değeri 1 ve Üzerinde Olan Türk İhraç Ürünleri	882	-	5,9	0,0%	60,5	1.786	0,0%
Türkiye'den Yaptığı İthalatın Payının %0-1 Aralığında Olduğu RCA Değeri 1 ve Üzerinde Olan Türk İhraç Ürünleri	227	0,02	6,8	0,27%	29,3	1.403,7	0,06%
Türkiye'den Yaptığı İthalatın Payının %1-5 Aralığında Olduğu RCA Değeri 1 ve Üzerinde Olan Türk İhraç Ürünleri	148	0,06	3,1	2,0%	28,1	738,4	0,2%
Türkiye'den Yaptığı İthalatın Payının %5'den Büyük Olduğu RCA Değeri 1 ve Üzerinde Olan Türk İhraç Ürünleri	128	0,10	0,8	12,0%	16,9	267,7	0,6%
RCA Değeri 1 ve Üzerinde Olan Türk İhraç Ürünleri	1.385	0,18	16,7	1,08%	134,9	4.196,2	0,1%

Kaynak: (International Trade Centre (ITC), Trademap, 2019)

Tablo 24'de Türkiye'nin uluslararası piyasalarda rekabet üstünlüğüne sahip olduğu ancak Arjantin pazarında hiç yer almadığı 882 ürünün TİM sektörel sınıflamasına göre dağılımı ve Arjantin'in bu sektörlerde dünyadan yaptığı ithalat ve Türkiye'nin Arjantin dışındaki ülkelere yaptığı ihracat görülmektedir. Arjantin TİM sınıflamasına göre bu ürün grubunda 26 sektörde de Türkiye'den ithalat gerçekleştirmiştir.

Arjantin bahsi geçen 882 üründe 2018 yılında dünyadan toplam 5,9 milyar dolarlık ithalat gerçekleştirmiştir. Türkiye bu ürünlerden dünyaya 60,5 milyar dolarlık ihracat gerçekleştirirken dünya genelinde ise bu ürünlerden 1,8 trilyon dolarlık ihracat gerçekleşmiştir. Arjantin bu sektörler arasında dünyadan en çok ithalatı 2,62 milyar dolar ile “Otomotiv Endüstrisi” sektöründe yaparken 543 milyon dolarlık ithalatı “Kimyevi Maddeler ve Mamulleri” sektöründe; 541 milyon dolarlık ithalatı “Çelik” sektöründe; 370 milyon dolarlık ithalatı “Tekstil ve Hammaddeleri” sektöründe; 340milyon dolarlık ithalatı da “Makine ve Aksamları” sektöründe yapmıştır.

Tablo 24. Türkiye'nin Rekabet Üstünlüğüne Sahip Olduğu Ancak Arjantin pazarında Hiç Yer Almadığı 882 Ürünün Sektörel Dağılımı ve Arjantin'in Dünyadan Yaptığı İthalat (milyon \$)

Dünya Sıralama	TİM sektör sınıfı	Sınıfta Yer Alan 6'lı GTİP Kod Sayısı	Arjantin'in Dünyadan İthalatı	Türkiye'nin Dünyaya İhracatı	Dünya İhracatı
1	Otomotiv Endüstrisi	19	2.616	13.095	405.983
2	Kimyevi Maddeler ve Mamulleri	92	543	3.057	132.678
3	Çelik	64	541	9.405	195.562
4	Tekstil ve Hammaddeleri	218	370	4.443	119.869
5	Makine ve Aksamları	64	340	1.113	52.906
6	Demir ve Demir Dışı Metaller	44	298	2.012	71.042
7	Hububat, Bakliyat, Yağlı Tohumlar ve Mamulleri	42	247	3.666	94.216
8	Mobilya, Kağıt ve Orman Ürünleri	44	226	2.747	111.045
9	Elektrik Elektronik	18	185	2.064	81.774
10	Çimento Cam Seramik ve Toprak Ürünleri	27	101	979	32.150
11	Su Ürünleri ve Hayvansal Mamuller	19	87	1.356	43.173
12	İklimlendirme Sanayii	22	72	1.169	36.495
13	Hazırgiyim ve Konfeksiyon	104	65	2.416	75.691
14	Gemi ve Yat	8	55	474	23.787
15	Meyve Sebze Mamulleri	16	38	805	29.960
16	Madencilik Ürünleri	18	25	1.462	25.913
17	Deri ve Deri Mamulleri	14	23	374	25.084
18	Tütün	3	23	623	29.060
19	Yaş Meyve ve Sebze	14	16	1.671	52.575
20	Savunma ve Havacılık Sanayii	7	12	171	10.135
21	Halı	10	10	1.997	8.932
22	Zeytin ve Zeytinyağı	3	6	355	10.426
23	Süs Bitkileri ve Mam.	4	2	75	2.167
24	Mücevher	3	2	4.414	110.533
25	Kuru Meyve ve Mamulleri	4	2	537	4.759
26	Fındık ve Mamulleri	1	1	23	376
	Sektörler toplamı	882	5.910	60.502	1.786.293

Kaynak: (International Trade Centre (ITC), Trademap, 2019) ve TİM

Tablo 25'de Türkiye'nin uluslararası piyasalarda rekabet üstünlüğüne sahip olduğu ve Arjantin'in Türkiye'den ithalatında pazar payı %0-1 aralığında olan 227 ürünün TİM sınıflamasına göre sektörel dağılımı görülmektedir. Arjantin TİM sınıflamasına göre bu ürün grubunda 19 sektörde Türkiye'den ithalat gerçekleştirmiştir. Bu ürün grubunun tamamında Arjantin'in Türkiye'den yaptığı ithalatın dünyadan yaptığı ithalatın içindeki payı %0,27 olurken bu ticaretin Türkiye'nin bu ürün grubunda dünyaya yaptığı toplam ihracatı içindeki payı ise %0,06 olmuştur. Bu ürün grubunda Arjantin'in Türkiye'den yaptığı ithalatın dünyadan yaptığı ithalatın içindeki payının bu ticaretin Türkiye'nin bu ürün grubunda dünyaya yaptığı toplam ihracatı içindeki payından büyük olduğu görülmektedir.

Arjantin bahsi geçen 227 üründe 2018 yılında dünyadan toplam 6,8 milyar dolarlık ithalat gerçekleştirirken Türkiye'den ise 18 milyon dolarlık ithalat yapmıştır. Arjantin bu 227 ürünün sektörel kırılımında dünyadan en çok ithalatı 2,8 milyar dolar ile "Otomotiv Endüstrisi" sektöründe yaparken bu sektörü 859 milyon dolar ithalat ile "Elektrik Elektronik" sektörü ile 759 milyon dolarlık ithalatın yapıldığı "Kimyevi Maddeler ve Mamulleri" sektörleri izlemektedir. Arjantin bu sektörler arasında Türkiye'den en çok ithalatı 8,8 milyon dolar ile "Otomotiv Endüstrisi" sektöründe yaparken bu sektörü 2,2 milyon dolarlık ithalatın yapıldığı "Kimyevi Maddeler ve Mamulleri" sektörü ile 1,3 milyon dolarlık ithalatın yapıldığı "Demir ve Demir Dışı Metaller" sektörleri izlemektedir. Tabloda ayrıca bu grupta yer alan 227 ürünün oluşturduğu sektörlerin Arjantin'in dünyadan yaptığı ithalattaki sıralamaları ile Türkiye'den yapılan ithalattaki sıralamaları karşılaştırıldığında 25 sektörün yer değiştirmelerine rağmen her iki sıralamada da birbirlerine yakın sıralandığı "Elektrik Elektronik" sektörü ise Arjantin'in dünyadan yaptığı ithalattaki sıralamada 2. sırada yer alırken ile Türkiye'den yapılan ithalattaki sıralamada ise 8. sırada yer almıştır.

Özellikle Arjantin'in dünyadan yaptığı ithalattaki sıralamada ilk 10 sırada yer alan sektörlerin ("Elektrik Elektronik" sektörü hariç) Türkiye'den en çok ithalat yapılan sektörlerle bir iki basamak yer değiştirmelere rağmen aynı olduğu tespit edilmiştir. Bu da Türk ihracatçılarının Arjantin'in dünyadan en çok ithalat yaptığı sektörlerde ("Elektrik Elektronik" sektörü hariç) bu pazara hitap edebildiğini göstermektedir.

Tablo 25. Türkiye'nin Rekabet Üstünlüğüne Sahip Olduğu ve Arjantin'in Türkiye'den İthalatında Pazar Payı %0-1 Aralığında Olan 227 Ürünün Sektörel Dağılımı (milyon \$)

TR sıralama	Dünya Sıralama	TİM sektör sınıfı	Sınıfta Yer Alan 6'lı GTİP Kod Sayısı	Arjantin'in Türkiye'den İthalatı	Arjantin'in Dünyadan İthalatı	Arjantin'in Türkiye'den İthalatının Payı	Türkiye'nin Dünyaya İhracatı	Dünya İhracatı	Türkiye'nin Arjantin'e İhracatının Türkiye'nin Toplam İhracatı İçindeki Payı
1	1	Otomotiv Endüstrisi	20	8,804	2.789,7	0,32%	6.078,0	415.615,8	0,14%
8	2	Elektrik Elektronik	10	0,547	859,4	0,06%	607,5	56.980,2	0,09%
2	3	Kimyevi Maddeler ve Mamulleri	34	2,201	758,9	0,29%	4.182,4	189.644,1	0,05%
3	4	Demir ve Demir Dışı Metaller	29	1,265	615,6	0,21%	3.894,3	181.683,5	0,03%
4	5	Makine ve Aksamları	26	1,175	523,7	0,22%	1.699,2	100.499,1	0,07%
5	6	İklimlendirme Sanayii	15	0,986	320,5	0,31%	1.417,0	65.324,7	0,07%
6	7	Çelik	15	0,836	284,2	0,29%	2.363,0	94.848,8	0,04%
10	8	Tekstil ve Hammaddeleri	29	0,360	226,9	0,16%	1.893,6	47.319,0	0,02%
7	9	Hazırgiyim ve Konfeksiyon	23	0,817	168,1	0,49%	2.842,8	99.543,8	0,03%
11	10	Mobilya, Kağıt ve Orman Ürünleri	8	0,335	77,3	0,43%	1.482,6	71.020,7	0,02%
9	11	Hububat, Bakliyat, Yağlı Tohumlar ve Mamulleri	4	0,381	56,8	0,67%	1.159,6	29.238,4	0,03%
12	12	Madencilik Ürünleri	4	0,084	38,3	0,22%	209,9	17.790,6	0,04%
17	13	Diğer Sanayi Ürünleri	1	0,021	18,6	0,11%	61,3	6.186,6	0,03%
15	14	Kuru Meyve ve Mamulleri	1	0,031	14,9	0,21%	76,8	5.307,1	0,04%

TR Sıralama	Dünya Sıralama	TİM sektör sınıfı	Sınıfta Yer Alan 6'lı GTİP Kod Sayısı	Arjantin'in Türkiye'den İthalatı	Arjantin'in Dünyadan İthalatı	Arjantin'in Türkiye'den İthalatının Payı	Türkiye'nin Dünyaya İhracatı	Dünya İhracatı	Türkiye'nin Arjantin'e İhracatının Türkiye'nin Toplam İhracatı İçindeki Payı
13	15	Fındık ve Mamulleri	2	0,070	14,7	0,48%	871,2	7.517,4	0,01%
18	16	Çimento Cam Seramik ve Toprak Ürünleri	2	0,010	8,4	0,12%	29,1	2.480,8	0,03%
19	17	Meyve Sebze Mamulleri	1	0,009	5,9	0,15%	75,6	3.866,0	0,01%
14	18	Halı	1	0,047	4,7	0,99%	207,3	3.477,9	0,02%
16	19	Deri ve Deri Mamulleri	2	0,028	3,4	0,81%	134,8	5.335,2	0,02%
		Sektörler toplamı	227	18,007	6.790,1	0,27%	29.286,2	1.403.679,8	0,06%

Kaynak: (International Trade Centre (ITC), Trademap, 2019) ve TİM

Tablo 26'de Türkiye'nin uluslararası piyasalarda rekabet üstünlüğüne sahip olduğu ve Arjantin'in Türkiye'den ithalatında pazar payı %1-5 aralığında olan 148 ürünün sektörel dağılımı görülmektedir. Arjantin TİM sınıflamasına göre bu ürün grubunda 17 sektörde Türkiye'den ithalat gerçekleştirmiştir. Arjantin'in Türkiye'den yaptığı ithalatın dünyadan yaptığı ithalatın içindeki payı %1,99 olurken bu ticaretin Türkiye'nin bu ürün grubunda dünyaya yaptığı toplam ihracatı içindeki payı ise %0,2 olmuştur. Bu ürün grubunda Arjantin'in Türkiye'den yaptığı ithalatın dünyadan yaptığı ithalatın içindeki payının bu ticaretin Türkiye'nin bu ürün grubunda dünyaya yaptığı toplam ihracatı içindeki payından büyük olduğu görülmektedir.

Arjantin, bahsi geçen 148 üründe 2018 yılında dünyadan toplam 3,1 milyar dolarlık ithalat gerçekleştirirken Türkiye'den ise 62,2 milyon dolarlık ithalat yapmıştır. Arjantin bu sektörler arasında dünyadan en çok ithalatı 1,7 milyar dolar ile "Otomotiv Endüstrisi" sektöründe yaparken bu sektörü 259,3 milyon dolarlık ithalatın yapıldığı "Kimyevi Maddeler ve Mamulleri" sektörü ile 226,5 milyon dolarlık ithalatın yapıldığı "Makine ve Aksamları" sektörleri izlemektedir. Arjantin bu sektörler arasında Türkiye'den en çok ithalatı ise 28,2 milyon dolar ile yine "Otomotiv Endüstrisi" sektöründe yaparken bu sektörü 6,2 milyon dolarlık ithalatın yapıldığı "Elektrik Elektronik" sektörü ile 6 milyon dolarlık ithalatın yapıldığı "Kimyevi Maddeler ve Mamulleri" sektörleri izlemektedir.

Tabloda ayrıca bu grupta yer alan 148 ürünün oluşturduğu sektörlerin Arjantin'in dünyadan yaptığı ithalattaki sıralaması ile Türkiye'den yaptığı ithalattaki sıralaması karşılaştırıldığında "Kimyevi Maddeler ve Mamulleri", "Makine ve Aksamları", "Elektrik Elektronik", "Hububat, Bakliyat, Yağlı

Tohumlar ve Mamulleri”, “Çelik”, “Meyve Sebze Mamulleri” ile “Savunma ve Havacılık Sanayii” sektörlerinin bir iki basamak yer değiştirmesi hariç diğer sektörlerin Arjantin’in hem dünyadan hem de Türkiye’den ithalatında aynı sırada yer aldığı görülmektedir. Bu da Türk ihracatçılarının Arjantin’in en çok ithalat yaptığı sektörlerde bu pazara hitap ettiğini göstermektedir.

Tablo 26. Türkiye’nin Rekabet Üstünlüğüne Sahip Olduğu ve Arjantin’in Türkiye’den İthalatında Pazar Payı %1-5 Aralığında Olan 148 Ürünün Sektörel Dağılımı (milyon \$)

TR Sıralama	Dünya Sıralama	TİM sektör sınıfı	Sınıfta Yer Alan 6'lı GTİP Kod Sayısı	Arjantin’in Türkiye’den İthalatı	Arjantin’in Dünyadan İthalatı	Arjantin’in Türkiye’den İthalatının Payı	Türkiye’nin Dünyaya İhracatı	Dünya İhracatı	Türkiye’nin Arjantin’e İhracatının Türkiye’nin Toplam İhracatı İçindeki Payı
1	1	Otomotiv Endüstrisi	11	28,2	1.713,3	1,65%	9.372,7	211.846,3	0,3%
3	2	Kimyevi Maddeler ve Mamulleri	18	6,0	259,3	2,31%	1.987,2	50.692,1	0,3%
4	3	Makine ve Aksamları	27	4,6	226,5	2,02%	813,8	43.968,8	0,6%
2	4	Elektrik Elektronik	10	6,2	222,7	2,78%	2.768,6	56.639,8	0,2%
5	5	Hazırgiyim ve Konfeksiyon	28	4,5	162,4	2,75%	7.408,4	169.753,1	0,1%
7	6	Hububat, Bakliyat, Yağlı Tohumlar ve Mamulleri	3	2,9	155,2	1,90%	889,2	58.227,4	0,3%
6	7	Çelik	11	4,2	150,7	2,81%	1.533,6	38.506,4	0,3%
8	8	Tekstil ve Hammaddeleri	10	1,8	63,6	2,86%	564,5	13.593,4	0,3%
9	9	Çimento Cam Seramik ve Toprak Ürünleri	7	1,4	54,1	2,61%	548,2	19.806,5	0,3%
10	10	Demir ve Demir Dışı Metaller	9	1,1	52,5	2,17%	1.248,8	42.772,4	0,1%
11	11	İklimlendirme Sanayii	4	0,7	34,5	1,99%	346,0	13.887,3	0,2%
12	12	Mobilya, Kağıt ve Orman Ürünleri	3	0,2	12,2	1,67%	265,5	7.563,4	0,1%

TR Sıralama	Dünya Sıralama	TİM sektör sınıfı	Sınıfta Yer Alan 6'lı GTİP Kod Sayısı	Arjantin'in Türkiye'den İthalatı	Arjantin'in Dünyadan İthalatı	Arjantin'in Türkiye'den İthalatının Payı	Türkiye'nin Dünyaya İhracatı	Dünya İhracatı	Türkiye'nin Arjantin'e İhracatının Türkiye'nin Toplam İhracatı İçindeki Payı
14	13	Meyve Sebze Mamulleri	2	0,1	6,5	1,49%	177,8	4.334,7	0,1%
13	14	Savunma ve Havacılık Sanayii	2	0,2	4,2	3,89%	35,0	1.178,1	0,5%
15	15	Halı	1	0,1	1,1	4,69%	26,3	612,6	0,2%
16	16	Deri ve Deri Mamulleri	1	0,0	0,1	2,33%	115,0	4.973,8	0,0%
17	17	Madencilik Ürünleri	1	0,0	0,0	2,94%	18,5	80,4	0,0%
		Sektörler toplamı	148	62,2	3.118,8	1,99%	28.119	738.437	0,2%

Kaynak: (International Trade Centre (ITC), Trademap, 2019) ve TİM

Tablo 27'de Türkiye'nin uluslararası piyasalarda rekabet üstünlüğüne sahip olduğu ve Arjantin'in Türkiye'den ithalatında pazar payı %5'den büyük olan 128 ürünün sektörel dağılımı görülmektedir. Arjantin TİM sınıflamasına göre bu ürün grubunda 20 sektörde Türkiye'den ithalat gerçekleştirmiştir. Arjantin'in Türkiye'den yaptığı ithalatın dünyadan yaptığı ithalatın içindeki payı %12 olurken bu ticaretin Türkiye'nin bu ürün grubunda dünyaya yaptığı toplam ihracatı içindeki payı ise %0,6 olmuştur. Bu ürün grubunda Arjantin'in Türkiye'den yaptığı ithalatın dünyadan yaptığı ithalatın içindeki payının bu ticaretin Türkiye'nin bu ürün grubunda dünyaya yaptığı toplam ihracatı içindeki payından oldukça büyük olduğu görülmektedir.

Arjantin, bahsi geçen 128 üründe 2018 yılında dünyadan toplam 835,1 milyon dolarlık ithalat gerçekleştirirken Türkiye'den ise yaklaşık 100 milyon dolarlık ithalat yapmıştır. Arjantin bu sektörler arasında dünyadan en çok ithalatı 157,2 milyon dolar ile "Kimyevi Maddeler ve Mamulleri" sektöründe yaparken bu sektörü 146,7 milyon dolarlık ithalatın yapıldığı "Elektrik Elektronik" sektörü; 138 milyon dolarlık ithalatın yapıldığı "Makine ve Aksamları" sektörü; 136,8 milyon dolarlık ithalatın yapıldığı "Çimento Cam Seramik ve Toprak Ürünleri" sektörü ile 60,6 milyon dolarlık ithalatın yapıldığı "Çelik" sektörü izlemektedir. Arjantin bu sektörler arasında Türkiye'den en çok ithalatı ise 16,6 milyon dolar ile yine "Kimyevi Maddeler ve Mamulleri" sektöründe yaparken bu sektörü 14,3 milyon dolarlık ithalatın yapıldığı "Makine ve Aksamları" sektörü; 11,6 milyon dolarlık ithalatın yapıldığı "Çimento Cam Seramik ve Toprak Ürünleri" sektörü; 11,2 milyon dolarlık ithalatın yapıldığı "Elektrik Elektronik" sektörü ile 9,2 milyon dolarlık ithalatın yapıldığı "Çelik" sektörü takip etmektedir. Tabloda ayrıca bu grupta yer alan 128 ürünün oluşturduğu sektörlerin Arjantin'in dünyadan yaptığı ithalattaki sıralamaları ile Türkiye'den yapılan ithalattaki sıralamaları karşılaştırıldığında "Hazır giyim ve Konfeksiyon", "Tütün"

ve “Kuru Meyve ve Mamulleri” sektörleri hariç diğer 17 sektörün bazıları bir iki basamak yer değiştirmesine rağmen Arjantin’in dünyadan yaptığı ithalattaki sıralamasının Türkiye’den yapılan ithalattaki sıralama ile aynı olduğu görülmektedir. Bu da Türk ihracatçılarının bir önceki gruplardaki sektörlerle benzer olarak Arjantin’in en çok ithalat yaptığı sektörlerde bu pazara hitap ettiğini göstermektedir.

Tablo 27. Türkiye'nin Rekabet Üstünlüğüne Sahip Olduğu ve Arjantin'in Türkiye'den İthalatında Pazar Payı %5'den Büyük Olan 128 Ürünün Sektörel Dağılımı (milyon \$)

TR sıralama	Dünya Sıralama	TİM sektör sınıfı	Sınıfta Yer Alan 6'lı GTİP Kod Sayısı	Arjantin'in Türkiye'den İthalatı	Arjantin'in Dünyadan İthalatı	Arjantin'in Türkiye'den İthalatının Payı	Türkiye'nin Dünyaya İhracatı	Dünya İhracatı	Türkiye'nin Arjantin'e İhracatının Türkiye'nin Toplam İhracatı İçindeki Payı
1	1	Kimyevi Maddeler ve Mamulleri	9	16,6	157,2	10,5%	299,6	12.573,3	5,5%
4	2	Elektrik Elektronik	6	11,2	146,7	7,6%	3.440,3	61.115,9	0,3%
2	3	Makine ve Aksamları	11	14,3	138,0	10,4%	1.099,5	22.299,2	1,3%
3	4	Çimento Cam Seramik ve Toprak Ürünleri	8	11,6	136,8	8,5%	911,4	20.863,8	1,3%
5	5	Çelik	10	9,2	60,6	15,2%	1.275,1	20.305,5	0,7%
10	6	Hazırgiyim ve Konfeksiyon	26	4,9	60,0	8,1%	4.158,5	84.110,5	0,1%
8	7	Madencilik Ürünleri	8	5,9	41,9	14,2%	2.148,2	9.919,4	0,3%
6	8	Tekstil ve Hammaddeleri	23	8,6	28,6	29,9%	574,8	7.717,6	1,5%
9	9	Demir ve Demir Dışı Metaller	2	5,4	16,8	32,1%	69,0	7.101,9	7,8%
13	10	Otomotiv Endüstrisi	1	0,8	13,8	5,6%	208,1	3.336,1	0,4%
11	11	İklimlendirme Sanayii	3	1,3	11,1	12,1%	117,2	5.928,9	1,1%
7	12	Tütün	1	6,7	9,0	74,3%	381,5	1.994,7	1,7%

TR Sıralama	Dünya Sıralama	TİM sektör sınıfı	Sınıfta Yer Alan 6'lı GTİP Kod Sayısı	Arjantin'in Türkiye'den İthalatı	Arjantin'in Dünyadan İthalatı	Arjantin'in Türkiye'den İthalatının Payı	Türkiye'nin Dünyaya İhracatı	Dünya İhracatı	Türkiye'nin Arjantin'e İhracatının Türkiye'nin Toplam İhracatı İçindeki Payı
14	13	Meyve Sebze Mamulleri	4	0,7	6,3	10,4%	194,2	3.401,8	0,3%
16	14	Hububat, Bakliyat, Yağlı Tohumlar ve Mamulleri	4	0,6	1,9	30,2%	248,9	817,2	0,2%
12	15	Fındık ve Mamulleri	1	1,0	1,7	58,0%	933,9	1.560,7	0,1%
17	16	Mobilya, Kağıt ve Orman Ürünleri	2	0,4	1,3	27,9%	117,6	996,1	0,3%
19	17	Savunma ve Havacılık Sanayii	2	0,1	1,2	11,1%	128,1	739,7	0,1%
18	18	Deri ve Deri Mamulleri	2	0,2	1,2	16,9%	49,3	816,2	0,4%
15	19	Kuru Meyve ve Mamulleri	3	0,6	0,7	87,6%	568,8	1.795,4	0,1%
20	20	Halı	2	0,0	0,2	13,0%	15,4	346,8	0,2%
		Sektörler toplamı	128	100,0	835,1	12,0%	16.939,4	267.740,7	0,6%

Kaynak: (International Trade Centre (ITC), Trademap, 2019) ve TİM

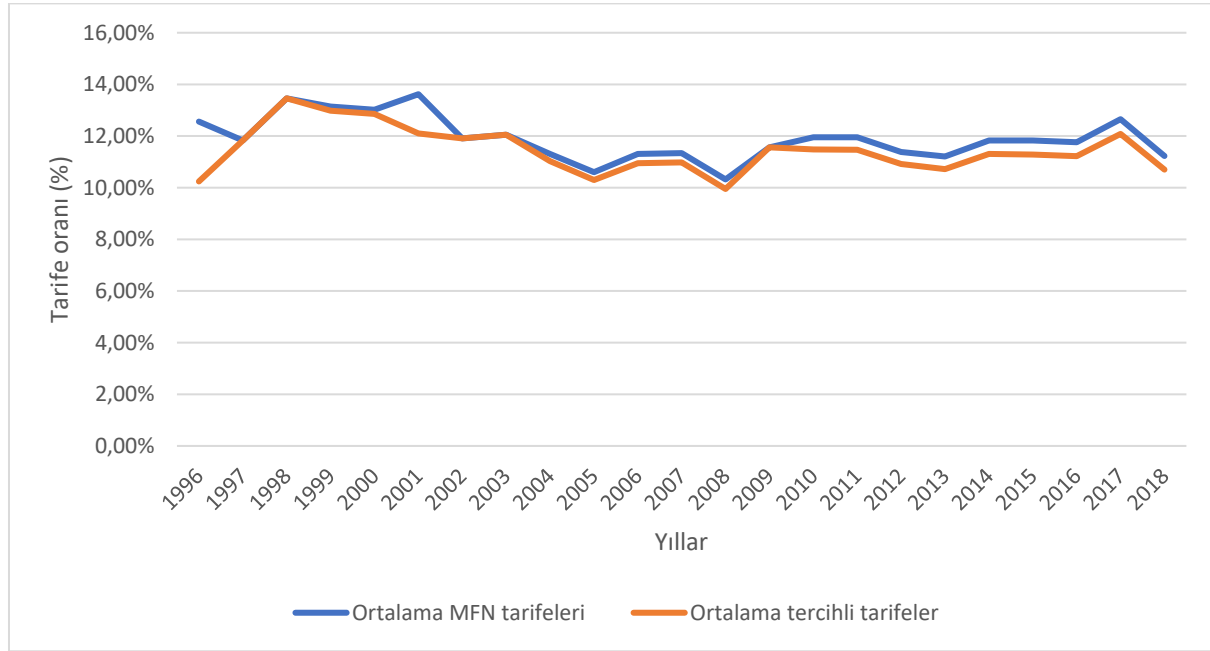
4. Arjantin'in Türkiye'ye Uyguladığı Tarife ve Tarife Dışı Engeller

Arjantin Türkiye'den yaptığı ithalatta bazı ürünlere gümrük vergisi uygularken bazı ürünlerde tarife dışı engel uygulamaktadır. Bu bölümde ilk aşamada Arjantin'in 2018 yılında Türkiye'den yaptığı 273,8 milyon dolarlık ithalat içinde hangi ürünlerde hangi oranlarda tarife uyguladığı dikkate alınarak sektörlerin ortalama tarife oranları analiz edilecektir. İkinci aşamada ise Arjantin'in Türkiye'ye uyguladığı tarife dışı engeller analiz edilecektir.

Şekil 1'de Arjantin'in ithal ettiği ürünlerde uyguladığı ortalama "En Çok Gözetilen Ulus (MFN)" tarifeleri ile ortalama tercihli tarifeler görülmektedir. Her iki tarifenin de birbirine yakın ve aynı yönlü seyrettiği görülmektedir. Arjantin dünyadan yaptığı ithalatta 1996 yılında %12,6 oranında ortalama "En Çok Gözetilen Ulus (MFN)" tarifesi uygularken %10,2 oranında ortalama "tercihli tarife" uygulamıştır. Arjantin 2018 yılında ise %11,2 oranında ortalama "En Çok Gözetilen Ulus (MFN)" tarifesi uygularken %10,7 oranında ortalama "tercihli tarife" uygulamıştır. Yıllar içerisinde Arjantin'in ortalama "En Çok

Gözetilen Ulus (MFN)" tarifesi ile ortalama tercihli tarifelerinin azaldığı ve birbirine yaklaştığı görülmektedir.

Şekil 1. Arjantin'in Yıllara Göre Uyguladığı Ortalama MFN ve Tercihli Tarife Oranları (1996-2018)

Kaynak: (ITC Market Access Map (MacMap), 2019a)

Tablo 28'da Arjantin'in dünyadan ithal ettiği toplam 5.387 farklı 6'lı GTİP kodlu ürünün ithalatta uyguladığı gümrük vergisi oranlarına göre kırılımı görülmektedir. Arjantin ithal ettiği bu ürünler içinde 186 üründe gümrük vergisi uygulamazken, %0'dan büyük %1'den küçük 32 üründe, %1'den büyük %5'den küçük 777 üründe, %5'den büyük %10'dan küçük 665 üründe, %10'dan büyük %15'den küçük 1.857 üründe, %15'den büyük %20'den küçük 953 üründe, %20'den büyük %25'den küçük 274 üründe, %25'den büyük %30'dan küçük 286 üründe, %30'dan büyük %35'den küçük 357 üründe gümrük vergisi uygulamıştır. Arjantin'in dünyadan ithal ettiği toplam 5.387 farklı 6'lı GTİP kodlu ürünün ithalatında uyguladığı gümrük vergisi oranlarının Türkiye'ye uyguladığı gümrük vergi oranları ile aynı olduğu tespit edilmiştir.

Tablo 28. İthalatta Uygulanan Gümrük Vergisi Oranlarına Göre 6'lı Gtip Kodlu Ürün Sayılarının Dağılımı

İthalatta Uygulanan Gümrük Vergisi Oranı	Ürün Sayısı
Gümrük Vergisi Uygulanmayan Ürünler (%0)	186
%0'dan büyük-%1'den küçük	32
%1'den büyük-%5'den küçük	777
%5'den büyük-%10'dan küçük	665
%10'dan büyük-%15'den küçük	1.857
%15'den büyük-%20'den küçük	953
%20'den büyük-%25'den küçük	274
%25'den büyük-%30'dan küçük	286
%30'dan büyük-%35'den küçük	357
Toplam	5.387

Kaynak: (ITC Market Access Map (MacMap), 2019b)

Tablo 29'de Arjantin'in dünyadan yaptığı ithalatta uyguladığı 2012 yılında belirlenen tarife (gümrük vergisi) dışı engeller ve bu engel kodlarında yer alan 6'lı GTİP kodlu ürün sayıları görülmektedir. En fazla ürünü B140 kodlu NTM'nin kapsadığı görülürken bu kod altında 2.478 6'lı GTİP kodlu farklı ürünün olduğu tespit edilmiştir. İkinci sırada 1.889 ürünün yer aldığı G400 kodlu NTM yer alırken üçüncü sırada ise 1.566 ürünün yer aldığı B310 kodlu NTM yer almaktadır. Tabloda en az ürünü kapsayan NTM'lerin ise 1'er ürünü kapsayan A330, A690, C900 ve I100'ün olduğu görülmektedir.

Tablo 29. Arjantin'in Dünyadan İthal Ettiği Ürünlere Uyguladığı NTM'nin Geçerli Olduğu 6'lı Gtip Kodlu Ürün Sayısı (2012 yılı)

NTM Kodu	NTM'nin Geçerli Olduğu Ürün Sayısı	NTM Kodu	NTM'nin Geçerli Olduğu Ürün Sayısı	NTM Kodu	NTM'nin Geçerli Olduğu Ürün Sayısı
A110	298	A860	56	C300	1.358
A130	839	A890	354	C400	1.102
A140	666	A900	1.120	C900	1
A150	863	B110	866	D110	15
A190	50	B140	2.478	D120	91
A210	14	B150	659	D130	20
A220	27	B210	5	E111	514
A310	521	B220	203	E211	18
A330	1	B310	1.566	E311	575
A400	22	B330	14	E600	10
A490	618	B410	53	F110	3
A510	3	B490	74	F310	4
A530	13	B700	397	F600	260
A590	21	B800	5	F710	4
A640	22	B810	356	F720	114
A690	1	B820	59	F900	61
A810	395	B830	1.400	G400	1.889
A820	173	B840	56	H110	10
A830	685	B900	387	I100	1
A840	1.289	C200	45	Genel Toplam	22.724

Kaynak: (ITC Market Access Map (MacMap), 2019b)

Not: MacMap'teki 8'li GTİP kodlu ürünler 6'lı GTİP kodlu ürünlere dönüştürülmüştür.

4.1. Arjantin'in Türkiye'ye Uyguladığı Tarifeler (Gümrük Vergileri)

Arjantin'in 2018 yılında Türkiye'den yaptığı 875 ürünün ithalatında 864 ürüne gümrük vergisi uygulamıştır. Bu ürünlerde Türkiye Arjantin'e 259,9 milyon dolarlık ürün ihraç ederken dünyaya ise toplamda 86,4 milyar dolarlık ihracat gerçekleştirmiştir.

Tablo 30'de Arjantin'in Türkiye'den 2018 yılında yaptığı ithalatta Türkiye'ye uyguladığı gümrük vergilerinin (tarifelerin) sektörel ortalaması görülmektedir. Arjantin 2018 yılında Türkiye'den 273,8 milyon dolarlık ithalat yaparken bu ithalatın 259,9 milyon dolarlık kısmına gümrük vergisi uygulamıştır. Arjantin Türkiye'ye gümrük vergisi uyguladığı bu ürünlerde dünyadan toplamda 28,8 milyar dolarlık ithalat yaparken Türkiye'den yaptığı ithalat toplam ithalatının %0,9'unu oluşturmaktadır.

Arjantin'in 2018 yılında Türkiye'den yaptığı ithalatta uyguladığı vergilerden elde ettiği gümrük vergisi geliri 40,7 milyon dolar olurken ortalama uygulanan gümrük vergisi oranı ise %14,9 olmuştur. Arjantin'in bu ürünlerden elde ettiği gümrük vergisi gelirinin Türkiye'den yaptığı 273,8 milyon dolarlık toplam ithalata oranı ise %14,9 olarak gerçekleşmiştir. Bu da göstermektedir ki Arjantin Türkiye'den ithal ettiği ürünlerin neredeyse tamamına gümrük vergisi uygulamaktadır. Arjantin'in, "Su Ürünleri ve Hayvansal Mamuller", "Yaş Meyve ve Sebze", "Gemi ve Yat", "Süs Bitkileri ve Mamülleri" ile "Zeytin ve Zeytinyağı" sektörlerinden Türkiye'den hiç ithalat yapmadığı görülmektedir.

Uygulanan gümrük vergisinin sektörel kırılımına bakıldığında en çok gümrük vergisinin ortalama %34,9 ile "Hazırgiyim ve Konfeksiyon" ile "Halı" sektörlerinde uygulandığı görülürken "Diğer Sanayi Ürünleri" sektöründe de %34,1 oranında, "Elektrik Elektronik" sektöründe ortalama %21,1 "Deri ve Deri Mamulleri sektöründe" ise ortalama %21,8 gümrük vergisi uygulandığı tespit edilmiştir.

Tablo 30. Arjantin'in Türkiye'ye Uyguladığı Tariflerin (Gümrük Vergileri) Sektörel Ortalaması

TİM Sektör Sınıfı	Sektörde Yer Alan 6'lı GTİP Kodu Sayısı	Arjantin'in Dünyadan İthalatı (1.000 \$)	Arjantin'in Türkiye'den İthalatı (1.000 \$)	Arjantin'in Türkiye'den İthalatının Payı (%)	Türkiye'nin Dünyaya İhracatı (1.000 \$)	Dünya İhracatı (1.000 \$)	Ortalama İthalat Vergisi Oranı (%)	İthalat Vergisi Tutarı (1.000 \$)
Kimyevi Maddeler ve Mamulleri	877	18.182.148	42.538	0,2%	17.076.419	4.948.454.460	7,1%	3.019
Otomotiv Endüstrisi	150	13.777.046	61.304	0,4%	31.589.397	2.016.903.361	17,2%	10.555
Elektrik Elektronik	381	9.898.228	22.658	0,2%	11.380.133	3.869.713.482	21,1%	4.777
Makine ve Aksamları	414	5.308.144	54.269	1,0%	7.567.455	1.009.959.112	13,1%	7.132
Hububat, Bakliyat, Yağlı Tohumlar ve Mamulleri	184	3.385.930	3.910	0,1%	6.431.962	576.024.579	16,8%	658
İklimlendirme Sanayii	95	1.931.748	7.500	0,4%	4.323.826	421.835.817	13,8%	1.035
Demir ve Demir Dışı Metaller	257	1.755.105	8.214	0,5%	8.123.358	648.816.730	16,6%	1.367
Çelik	219	1.600.735	16.362	1,0%	15.088.252	589.414.553	12,7%	2.083
Mobilya, Kağıt ve Orman Ürünleri	271	1.557.895	2.690	0,2%	5.143.830	546.770.675	10,7%	288
Madencilik Ürünleri	92	1.300.203	7.106	0,5%	4.030.478	367.839.296	5,7%	403
Tekstil ve Hammaddeleri	424	924.098	13.537	1,5%	7.722.074	231.769.549	19,2%	2.605
Deri ve Deri Mamulleri	69	771.953	439	0,1%	1.520.360	249.256.948	21,8%	96
Çimento Cam Seramik ve Toprak Ürünleri	129	742.497	13.228	1,8%	2.981.515	224.929.557	11,7%	1.548

TİM Sektör Sınıfı	Sektörde Yer Alan 6'lı GTİP Kodu Sayısı	Arjantin'in Dünyadan İthalatı (1.000 \$)	Arjantin'in Türkiye'den İthalatı (1.000 \$)	Arjantin'in Türkiye'den İthalatının Payı (%)	Türkiye'nin Dünyaya İhracatı (1.000 \$)	Dünya İhracatı (1.000 \$)	Ortalama İthalat Vergisi Oranı (%)	İthalat Vergisi Tutarı (1.000 \$)
Savunma ve Havacılık Sanayii	50	736.852	303	0,0%	1.807.475	477.875.541	19,7%	60
Hazırgiyim ve Konfeksiyon	262	705.726	10.436	1,5%	17.343.072	505.849.520	34,9%	3.646
Su Ürünleri ve Hayvansal Mamuller	113	369.016	-	0,0%	1.689.502	298.523.580	-	-
Yaş Meyve ve Sebze	38	302.295	-	0,0%	1.793.099	122.592.955	-	-
Meyve Sebze Mamulleri	80	270.854	765	0,3%	1.516.700	175.936.400	13,6%	104
Gemi ve Yat	20	156.261	-	0,0%	756.061	66.239.728	-	-
Mücevher	25	107.057	8	0,0%	4.482.809	217.369.487	12,0%	1
Tütün	8	46.332	6.663	14,4%	1.009.622	47.494.517	17,4%	1.159
Kuru Meyve ve Mamulleri	16	30.367	616	2,0%	1.204.907	23.938.361	9,8%	60
Halı	20	25.833	121	0,5%	2.263.652	14.855.396	35,0%	42
Fındık ve Mamulleri	4	16.943	1.059	6,3%	1.827.673	9.075.038	6,5%	69
Süs Bitkileri ve Mamülleri	11	8.665	-	0,0%	98.680	19.063.524	-	-
Zeytin ve Zeytinyağı	3	6.176	-	0,0%	354.896	10.729.128	-	-
Diğer Sanayi Ürünleri	38	418.364	64	0,0%	126.869	121.540.761	34,1%	22
TİM sektör sınıflaması dışı	159	1.104.501	10	0,0%	2.569.184	636.595.000	-	-
Sektörlerin toplamı	4.409	65.440.972	273.800	0,4%	161.823.260	18.449.367.055	14,9%	40.728

Kaynak: (International Trade Centre (ITC), Trademap, 2019), (International Trade Centre, MacMap, 2019) ve TİM

4.2. Arjantin'in Türkiye'ye Uyguladığı Tarife Dışı Engeller

Tablo 31'da MacMap verilerine göre Arjantin'in Türkiye'ye karşı uyguladığı NTM'lerin³ TİM sınıflamasına göre geçerli olduğu sektör sayıları görülmektedir. Arjantin'in Türkiye'den yaptığı ithalatta toplamda 39 NTM'yi 26 sektörde toplamda 247 defa uyguladığı tespit edilmiştir. En fazla sektörde geçerli olan NTM'ler incelendiğinde Arjantin'in Türkiye'den yaptığı ithalatta G400'ü 22, B140'ı 18, B110'nu 17, C400'ü 16 ve B830'u ise 13 sektörde uyguladığı görülmektedir. En az sektörde geçerli olan

³ 2012 yılında belirlenen tarife (gümrük vergisi) dışı engeller.

NTM'lerin ise 1'er sektör ile A400, A530, B410, F110, F710, H110 ve I100 NTM kodlu tarife dışı engellerde olduğu tespit edilmiştir.

Tablo 31. Arjantin'in Türkiye'ye karşı uyguladığı NTM'lerin TİM sınıflamasına göre geçerli olduğu sektör sayısı

NTM Kodu	NTM'nin Geçerli Olduğu Sektör Sayısı	NTM Kodu	NTM'nin Geçerli Olduğu Sektör Sayısı
A110	5	B700	9
A130	9	B810	5
A140	3	B830	13
A150	4	B900	10
A310	2	C300	12
A400	1	C400	16
A530	1	D110	4
A810	3	D120	8
A820	2	D130	2
A830	9	E111	4
A840	9	E311	3
A890	7	E600	2
A900	7	F110	1
B110	17	F710	1
B140	18	F720	7
B150	8	F900	5
B220	6	G400	22
B310	6	H110	1
B410	1	I100	1
B490	3	Toplam	247

Kaynak: (International Trade Centre (ITC), Trademap, 2019), (International Trade Centre, MacMap, 2019) ve TİM

Tablo 32'da MacMap verilerine göre Arjantin'in Türkiye'ye karşı TİM sınıflamasına göre sektörlere uyguladığı NTM sayıları görülmektedir. Arjantin'in Türkiye'den yaptığı ithalatta toplamda 26 sektörde 39 adet NTM'yi toplamda 247 defa uyguladığı tespit edilmiştir. En fazla NTM'ye sahip sektörler incelendiğinde Arjantin'in Türkiye'den yaptığı ithalatta "Kimyevi Maddeler ve Mamulleri" sektöründe 24 NTM'nin, "Mobilya, Kağıt ve Orman Ürünleri" sektöründe 19 NTM'nin, "Elektrik Elektronik" sektöründe 15 NTM'nin uyguladığı görülmektedir. Arjantin'in Türkiye'ye karşı TİM sınıflamasına göre sektörlere uyguladığı en az NTM ise 1 NTM ile "Süs Bitkileri ve Mamulleri" sektöründe görülmektedir.

Tablo 32. Arjantin'in Türkiye'ye karşı TİM sınıflamasına göre sektörlere uyguladığı NTM sayıları

TİM sınıflamasına göre sektör	Sektördeki NTM sayısı	TİM sınıflamasına göre sektör	Sektördeki NTM sayısı
Çelik	10	Meyve Sebze Mamulleri	10
Çimento Cam Seramik ve Toprak Ürünleri	12	Mobilya, Kağıt ve Orman Ürünleri	19
Demir ve Demir Dışı Metaller	9	Mücevher	4
Deri ve Deri Mamulleri	7	Otomotiv Endüstrisi	14
Elektrik Elektronik	15	Savunma ve Havacılık Sanayii	6
Fındık ve Mamulleri	2	Su Ürünleri ve Hayvansal Mamuller	10
Gemi ve Yat	3	Süs Bitkileri ve Mamülleri	1
Halı	3	Tekstil ve Hammaddeleri	11
Hazırgiyim ve Konfeksiyon	6	Tütün	2
Hububat, Bakliyat, Yağlı Tohumlar ve Mamulleri	14	Yaş Meyve ve Sebze	6
İklimlendirme Sanayii	12	Zeytin ve Zeytinyağı	2
Kimyevi Maddeler ve Mamülleri	24	Diğer Sanayi Ürünleri	4
Kuru Meyve ve Mamülleri	5	TİM sınıflaması dışı sektör	19
Madencilik Ürünleri	6	Sektörler toplamı	247
Makine ve Aksamları	11		

Kaynak: (International Trade Centre (ITC), Trademap, 2019), (International Trade Centre, MacMap, 2019) ve TİM

UNCTAD, tarifelerden farklı olarak 16 adet tarife dışı engel tanımlamıştır. Arjantin ise bu 16 tarife dışı engelden 6'sını Türkiye ye karşı kullanmaktadır.

Arjantin'in 668'i bütün ülkelere genel uyguladığı 2'si de Türkiye'ye ve başka ülkelere (F9- Ücretler, vergiler ve diğer tarife önlemleri: Brezilya, Çekya ve Güney Afrika Cumhuriyeti; P3-İhracatla ilgili önlemler:67 ülke) karşılıklı (bilateral) uyguladığı olmak üzere tarife dışı engel başlığı altında toplamda 670 adet tarife dışı engel bulunmaktadır.

Tablo 33'da Arjantin'in 668'i bütün ülkelere genel uyguladığı 2'si de Türkiye'ye ve başka ülkelere karşılıklı (bilateral) uyguladığı olmak üzere 670 adet tarife dışı engelin engel türüne göre dağılımı görülmektedir. Arjantin "Sihhi ve bitki sağlığı (SPS) önlemleri" başlığı altında bütün ülkelere (Türkiye dahil) 254; "Ticarette teknik engeller (TBT'ler)" başlığı altında bütün ülkelere (Türkiye dahil) 260 adet tarife dışı engel uyguladığı görülmektedir.

Tablo 33. Arjantin'in Türkiye'ye Uyguladığı 670 Tarife Dışı Engelin Adetsel Dağılımı

Tarife Dışı Engel Kodu	Tarife Dışı Engel Açıklaması	Bütün Ülkeler	Türkiye (bilateral)
A	Sıhhi ve bitki sağlığı (SPS) önlemleri	254	
B	Ticarette teknik engeller (TBT'ler)	260	
C	Sevkiyat öncesi inceleme ve diğer formaliteler	10	
D	Fiyat kontrol önlemleri	16	1
E	Ruhsatlar, kotalar, yasaklar ve diğer miktar kontrol önlemleri	90	
F	Ücretler, vergiler ve diğer tarife önlemleri		
G	Finans önlemleri		
H	Rekabet karşıtı önlemler		
I	Ticarete bağlı yatırım önlemleri		
J	Dağıtım kısıtlamaları		
K	Satış sonrası hizmetlerde kısıtlama		
L	Sübvansiyonlar (P700 kapsamındaki ihracat sübvansiyonları hariç)		
M	Devlet tedarik kısıtlamaları		
N	Fikri mülkiyet		
O	Menşe kuralları		
P	İhracatla ilgili önlemler	34	1
	Diğer önlemler	4	
	Toplam	668	2

Kaynak: (UNCTAD, 2019)

Tablo 34'da Arjantin'in Türkiye'ye karşılıklı (bilateral) uyguladığı 6 tarife dışı engel altında yer alan 2 adet tarife dışı engel ve kapsadığı ürünler görülmektedir.

Tablo 34. Arjantin'in Türkiye'ye Uyguladığı 2 Adet Tarife Dışı Engel ve Kapsadığı Ürünler

Tarife Dışı Engel Adı	Tarife Dışı Engel Kodu	Tarife Dışı Engelin Kapsadığı Ürünler
İhracatla ilgili önlemler	P3	Ek II'de listelenen farklı ülke gruplarından atlar.
Fiyat kontrol önlemleri	F9	Güney Afrika Cumhuriyeti, Brezilya Federasyonu, Türkiye ve Çek Cumhuriyeti menşeli eşit taraflı L şeklinde sıcak haddelenmiş demir profili.

Kaynak: (UNCTAD, 2019)

Kaynakça

- Arjantin Dışışleri Bakanlığı. (2019). *Türkiye Büyükelçiliği: Arjantin Dışışleri Bakanlığı*. Ekim 30, 2019 tarihinde Arjantin Dışışleri Bakanlığı Web Sitesi: <https://www.cancilleria.gob.ar/representaciones-extranjeras/embajada/41> adresinden alındı
- Birleşmiş Milletler DESA Population Division. (2019, Eylül 13). *World Population prospects 2019: Birleşmiş Milletler*. Birleşmiş Milletler DESA Population Division Web sitesi: <https://population.un.org/wpp/Download/Standard/Population/> adresinden alındı
- Buenos Aires Eyaleti. (2019). *Public Holidays: Buenos Aires Eyaleti*. Ekim 30, 2019 tarihinde Buenos Aires Eyaleti Web Sitesi: <https://turismo.buenosaires.gob.ar/en/article/public-holidays> adresinden alındı
- Dünya Bankası . (2019, Eylül 13). *GDP (current \$): The World Bank Data*. Dünya Bankası Web sitesi: <https://data.worldbank.org/indicator/NY.GDP.MKTP.CD> adresinden alındı
- Dünya Bankası (The World Bank). (2019, Eylül 13). *GDP per capita (current US\$): The World Bank data*. Dünya Bankası (The World Bank) Web sitesi: <https://data.worldbank.org/indicator/NY.GDP.PCAP.CD> adresinden alındı
- Dünya Bankası (The World Bank). (2019, Şubat 10). *World Integrated Trade Solution (WITS): The World Bank*. Dünya Bankası Web sitesi: <https://wits.worldbank.org/countrystats.aspx> adresinden alındı
- Dünya Bankası. (2019, Eylül 13). *Population, total: The Worldbank Data*. Dünya Bankası Web sitesi: <https://data.worldbank.org/indicator/SP.POP.TOTL> adresinden alındı
- Dünya Ticaret Örgütü (World Trade Organization, WTO). (2019, Eylül 20). *Publications: WTO: A Practical Guide to Trade Policy Analysis*. WTO Web sitesi: https://www.wto.org/english/res_e/publications_e/wto_unctad12_e.pdf adresinden alındı
- International Trade Centre (ITC), Trademap. (2019, Ekim 20). *Trade Map: ITC*. ITC Web sitesi: <https://www.trademap.org/> adresinden alındı
- International Trade Centre (ITC), Trademap. (2019). *Trade Map: ITC*. Kasım 7, 2019 tarihinde ITC Web sitesi: <https://www.trademap.org/> adresinden alındı
- International Trade Centre (ITC), Trademap. (2019). *Trade Map: ITC*. Kasım 7, 2019 tarihinde ITC Web sitesi: <https://www.trademap.org/> adresinden alındı
- International Trade Centre (ITC), Trademap. (2019, Ekim 30). *Trade Map: ITC*. ITC Web sitesi: <https://www.trademap.org/> adresinden alındı
- International Trade Centre, MacMap. (2019, Ekim 24). *Market Analysis Tools: ITC*. ITC Web sitesi: <https://marketanalysis.intracen.org/TradeMap.aspx> adresinden alındı
- ITC Market Access Map (MacMap). (2019a). *Home > Country analysis > Tariff averages > Tariff Averages result: ITC Market Access Map (MacMap)*. Ekim 31, 2019 tarihinde ITC Market Access Map (MacMap) Web Sitesi: <http://legacy.macmap.org/CountryAnalysis/AverageTariffResult.aspx?country=SCC032%7cArgentina&bysection=0> adresinden alındı

- ITC Market Access Map (MacMap). (2019b). *Download data: ITC Market Access Map (MacMap)*. Kasım 1, 2019 tarihinde ITC Market Access Map (MacMap) Web Sitesi:
<https://www.macmap.org/en/download> adresinden alındı
- T.C. Ticaret Bakanlığı. (2019). *Ana Sayfa/Yurtdışı Teşkilatı/Güney Amerika/Arjantin/Ülke Profili: T.C. Ticaret Bakanlığı*. Ekim 30, 2019 tarihinde T.C. Ticaret Bakanlığı Web Sitesi:
<https://www.ticaret.gov.tr/yurtdisi-teskilati/guney-amerika/arjantin/ulke-profilii/genel-bilgiler> adresinden alındı
- Türkiye İstatistik Kurumu (TÜİK). (2019). *Dış Ticaret Sınıflamaları : TÜİK*. Kasım 7, 2019 tarihinde TÜİK Web sitesi:
<https://biruni.tuik.gov.tr/DIESS/SiniflamaSurumListeAction.do?turlId=3&turAdi=%203.%20D%C4%B1%C5%9F%20Ticaret%20S%C4%B1n%C4%B1flamalar%C4%B1&guncel=Y> adresinden alındı
- Türkiye İstatistik Kurumu (TÜİK). (2019, Şubat 26). *Dış Ticaret Sınıflamaları : TÜİK*. TÜİK Web sitesi:
<https://biruni.tuik.gov.tr/DIESS/SiniflamaSurumListeAction.do?turlId=3&turAdi=%203.%20D%C4%B1%C5%9F%20Ticaret%20S%C4%B1n%C4%B1flamalar%C4%B1&guncel=Y> adresinden alındı
- Uluslararası para Fonu (IMF). (2019, Ekim 18). *World Economic Outlook Database, October 2019: IMF*. Uluslararası Para Fonu (IMF) Web sitesi:
<https://www.imf.org/external/pubs/ft/weo/2019/02/weodata/WEOOct2019all.xls> adresinden alındı
- Uluslararası para Fonu (IMF). (2019, Ekim 18). *World Economic Outlook Database, October 2019: IMF*. Uluslararası Para Fonu (IMF) Web sitesi:
<https://www.imf.org/external/pubs/ft/weo/2019/02/weodata/WEOOct2019all.xls> adresinden alındı
- Uluslararası Ticaret Merkezi (International Trade Centre, ITC). (2019, Ekim 23). *Trade Map: ITC, Intracen*. ITC Web Sitesi (Intracen): <https://www.trademap.org> adresinden alındı
- Uluslararası Ticaret Merkezi (International Trade Centre, ITC). (2019, Ekim 23). *Trade Map: ITC, Intracen*. ITC Web Sitesi (Intracen): <https://www.trademap.org> adresinden alındı
- Uluslararası Ticaret Merkezi (International Trade Centre, ITC). (2019, Ekim 20). *Trade Map: ITC, Intracen*. ITC Web Sitesi (Intracen): <https://www.trademap.org> adresinden alındı
- UN Comtrade Database. (2019, Eylül 20). *Trade Statistics:UN Comtrade Database*. UN Comtrade Database Web sitesi: <https://comtrade.un.org/data/> adresinden alındı
- UNCTAD. (2019). *Trade Analysis Information System (TRAINS): UNCTAD*. Kasım 4, 2019 tarihinde Trade Analysis Information System (TRAINS) - UNCTAD Web Sitesi:
<https://trains.unctad.org/Forms/TableViewDetails.aspx?mode=modify> adresinden alındı
- United Nations Conference on Trade and Development (UNCTAD). (2019, Ocak 28). *Data Center: UNCTADSTAT*. UNCTAD Web sitesi:
https://unctadstat.unctad.org/wds/ReportFolders/reportFolders.aspx?sCS_ChosenLang=en adresinden alındı